

MELEAGRU



IZA SION

~~Inv A 32.167~~

I. SION

MELEAGRU

PIESĂ IN 3 ACTE



„MINERVA”, BUCUREȘTI

1916

5913

Biblioteca Centrală
BUCUREȘTI
Cota 59041
Inventar 57777

IC 206/02

PERSOANELE:

REGELE OENEU al Calydonului.

MELEAGRU, fiul lui.

ANCEU, prietenul lui Meleagru.

TOXEU }
PLEXIP } frații Reginei.

TESEU.

PIRITEU.

ECHION.

HIPASUS.

PHILEU.

REGINA ALTEA.

ATALANTA din TE...

GORGEA }
AGAVEA } surorile lui Meleagru.
GALATEA }

MELITA, tânăra fată din familie regească, crescută la curtea lui Oeneu.

*Cetățeni Calydoneni, popor, sclavi, femeii din
sua Reginei.*

B.C.U. Bucuresti

C57777

ACTUL I

In Calydon. Un parc cu pomi bătrâni, cu boschete, cu statui de Zeițe. La dreapta palatul lui Oeneu iar în depărtare se profilează case, temple, incinta de zid a orașului.

SCENA I.

TOXEU și PLEXIP.

Plexip.

Să fi fost între noi, și Thestius bunul nostru părinte...

Toxeu.

Știu, că-i plăceau aceste frumoase serbări. Imi aduc aminte cum de mici copii ne luă de mână, el puternicul bărbat, și ne ducea în grădinile înflorite; capul lui se ridică senin deasupra arbuștilor, împresurat de aer și lumină, pe când noi la pământ ne pierdeam în verdeață. Culegeți flori — ne zicea, lăsându-ne liberi, — să onorăm pe Zei, ducându-le dar frumusețea și roadele pământului.

Plexip.

Așa a fost aici. Oeneu, bătrânul rege, mulțumit de belșugul anului, a poruncit locuitorilor din Calydon să se adune cu toții, și să dăruiască Zeilor fiecare din ce-a cules. Jos, la altarul Zeiței ce poartă coif și scut ca luptătorii, fără de număr strălucea boaba de măslin; iar împrejur în amfore înalte, i-au adus din depărtări femeile pe umăr, uleiul limpede și galben.

Toxeu.

Spune, frate, spune; să aud ce n'am putut vedeà! Dintre toate Zeițele, Cybela desigur a fost mai încărcată de daruri.

Plexip.

La picioarele ei nu mai vedeai pământul de grâne răspândite; dar ca Divinul Dionysos n'a fost Zeu mai sgomotos sărbătorit. Imprejurul altarului lui s'au strâns tinere și zburdălnice femei cu brațele goale pline de struguri, și cei mai veseli cetățeni din toată incinta aceasta.

Toxeu.

Ah! Calul cu pasul încet care nu m'a adus la vreme acasă!

Plexip.

Nu te mânia pe cal.

Toxeu (după câtvă timp).

Dar, Regina, sora noastră?

Plexip.

Ea n'a putut să se bucure în voe, căci după cum știi, în inima ei grija-i nestinsă. Au vrut temutele Zeițe surori să încerce cât de neobosită poate fi iubirea unei mame.

Toxeu.

Iat'o pe Altea; ea vine la noi.

Altea.

O, frații mei, mai scumpi ca luminile ochilor, spuneți, n'ați văzut din întâmplare, încotro s'au îndreptat pașii agerului meu băiat?

Toxeu.

Nu, n'am văzut.

Altea.

Vă mărturisesc vouă, că mi-e sufletul plin nu numai de grije, ci de frică și de durere ... Florile nu și-au deschis încă potirul la lumină, și vântul dormea liniștit în ramuri, când eu m'am deșteptat tremurândă din somn cu negru vis. Întâia căutare mi-a fost la focul luminos, hrănit de mâna mea fără încetare, care ține aprins cărbunele ce nu trebuie să se stingă; l-am văzut arzând, și atunci am simțit în fundul inimei o mângâiere atât de dulce, precum este blânda lumină a aurorei pentru ochii aceluia ce nu poate dormi. — Am ridicat mâinile spre cer în semn de slavă pentru Zei; — căci fiecare mamă pe pământ e plină de grije pentru acei cărora le-a dat viață, dar mie au vrut

Parcele surori, să-mi dea în mână sulful vieții fiului meu, într'o pară de jăratec ; și mi-am îndrăgit viața mai mult decât oricând, căci fără viața mea ce s'ar face a lui, ascunsă acolo, în taina palatului !

Plexip.

Dar ce vis, surioară, a putut să-ți neliniștească sufletul senin !

Altea.

Cerul erà mâniat, și Divinul Apolon nu mai vroia să trimeată Carul Soarelui cu fugarii de foc să ne lumineze Țara. Erà întuneric adânc pretutindeni ; în palat singura lumină, cărbunele aprins, în care arde viața lui Meleagru. Eu înebunisem. Uitasem de tot.

Vroiam Lumina Soarelui, și cu mâna asta ce parcă se prefăcuse în mâna de fier, am apucat cărbunele și l-am stins.

Toxeu.

O vis nebun !

Plexip.

Ca o poveste !

Altea.

Cu toate astea m'a înspăimântat. O scumpii mei frați, privirile voastre mă liniștesc. Mă uit în ochii voștri până în fund, ca în niște ape adânci și line ; în ei citesc, fără taină, toate basmele vechi și dragi. Voi sunteți martorii tinerilor mei ani ; Voi sunteți

icoana părinților ce nu mai sunt ; Voi îmi sunteți o lume întreagă și nespus de frumoasă.

Plexip.

Și noi suntem fericiți când te vedem între mândrii tăi copii, și bunul Rege care te iubește.

Altea.

Eu mă duc în palat, la cămin ; iar voi încălecăți, treceți zidurile orașului, poate-l veți zări pe Meleagru cu nedespărțitu-i prieten Anceu, străbătând câmpia, ca niște năluci, în fugă de cai,

Toxeu.

De-l vom vedea, cu strigăt puternic îl vom opri pe istețul fugar, și ți-l vom aduce.

Altea.

Mă întorc la cărbunele meu neprețuit.

SCENA II.

GORGEA, GALATEA, AGAVEA și MELITA (vin cu multe flori în mână. Melita e mai tristă).

Gorgea (care vine înaintea celorlalte).

Surorile mele, și tu vara mea, veniți să începem cântecul către Zeul Pan, să răspândim flori pe iarbă și printre copaci, să aninăm coroane de ramuri, să

călcăm pământul cu pas repede și ușor, și glasul nostru să străbată depărtările purtat pe aripi de vânt. (Fetele aruncă flori pe iarbă își împodobesc părul și umerii și cântă jucând. Numai Mecita stă la o parte).

„O Pan, nemuritor ca verdeața mereu renăscândă, Tu Iubitul pădurilor umbroase și Stăpânul izvoarelor de pretutindeni, primește din mâinele noastre florile câmpului și ascultă vorbele izvorâte din inimi.

„Lăsând umbra regeștilor zidiri mărețe, venim către tine, o Pan Nemuritor, și noi ca și cele din urmă păstorite. Poruncește frunzișului să ne întindă umbra-i dulce, ca și nimfelor ușoare care plutesc în mersul lor, și nu ridică prea sus crengile cu roade coapte, furând astfel degetele noastre plăcerea de a le culege; iar când ne culcăm pe iarba proaspătă, ostenite de joc, adoarme-ne în cânt de privighetori.

„O Pan cu picioare de capră, afundându-ne în umbră fără de soare, arată-te nouă de după copaci; O Zeiță a spus oamenilor că urâtenia ta nu sperie pe nimeni. — Primește din mâinile noastre florile câmpului, și arată-te nouă în umbra deasă de păduri.

Agavea.

Veniți cu mine să culegem floarea roșie ce-i place mult Zeului Pan. Veniți s'o găsim și s'o culegem.

Melita.

Mai bine stăm aici ...

Galatea.

Eu merg cu tine Agavea; noi două vom culege destule flori ... (Agavea și Galatea dispar cântând).

Gorgea (rămâne lângă Melita și îi ea mâna într'a ei).

Ce ai Melita? Pașii tăi, altădată ușori ca pașii săl-tăreței căprioare, acum par obosiți; și picioarele tale mai grele, deși tot atât de subțiri; și mâinele tale ca două ramuri de salcie plecată, — nu se mai ridică voioase în aerul limpede, de ce?

Melita.

Zeul Pan îmi este rău-voitor și nu vrea să-mi pri-mească ruga.

Gorgea.

Nu l'ai rugat la fel cu noi? Atunci, nu l'ai putut supăra cu nimic.

Melita.

Mai mult ca voi...

Gorgea.

Ce ai putut să-i ceri mai mult.

Melita.

El e Zeul a tot ce trăește și a tot ce cântă; El dă viață fiecărui fir de iarbă, fiecărui mugur de co-pac, fiecărui boboc de floare; pe El voi l-ați rugat să vă adăpostească sub frunzișul lui în freamăt, somnul trecător al vieții vesele; pe El l'am rugat eu, ca odată dormind în umbra lui să nu mă mai scol.

Gorgea.

Ce spui tu, Melita !

Melita.

Așa m'am rugat lui.

Gorgea.

Ce negru necaz a putut să te facă să superi pe Zeu ?

Nu ești mulțumită la noi ? Lipsită de părinți, nu ai găsit aici iubire adevărată ? — Și noi, trei surori și cu tine, nu trăim ca patru ramuri crescute din aceeași tulpină... Dece te plângi ?

Melita.

Nu ; nu mă plâng ... dar nu doresc decât ce i-am cerut Zeului Pan, cu singura părere de rău, că de atunci înainte, n'am să mai văd dulcii tăi ochi cercetători.

Gorgea.

Nu-mi vine să cred ce aud acum ! O fată tânără și frumoasă ca tine ;... O viață lină în care se amestecă mărirea regească cu libertatea de câmp și de pădure... O spune-mi, spune-mi, dece ? Ce taină e în tăcerea ta ?... Ce taină e în dorința ta ? Să vrei să te smulgi dintre noi, precum dintr'un cuib cu patru păsărele s'ar arunca una în prăpastie lăsând un gol trist în urma ei ; dintr'un mănunchi de patru flori,

una s'ar scutura la pământ, lăsând pe cele trei fără, a patra tovarăşe de înflorire ... Dece te uiți așa? Parcă ți-ar fi milă; și lacrimi ar vrea să-ți umezească ochii triști... O spune-mi!

Melita.

Zeița mai dragă sufletului meu, eră Artemisa cea sprintenă, purtătoarea de arc, dar nu mai îndrăznesc să-i arăt adorare. La serbarea nu demult trecută, pe când se cinsteau cu daruri bogate toate Zeițele, am vrut să-i împodobesc altarul cu ramuri de copac sălbatic, și să cobor o amforă în adânc de fântână, s'o scot plină, pentru dânsa, cu apă proaspătă și rece; și-aș mai fi vrut să-i înjunghi o blândă caprioară ce crește sărind prin locuri îngrădite, dar n'am îndrăznit să-mi ating mâna de locul divin. Mi-era sufletul strâns și-mi eră teamă de mânia Zeiței. Dintre toate, altarul ei, a rămas singur neîmpodobit și uitat.

Gorgea.

Să-ți fie teamă de mânia Zeiței? Tu, cu sufletul atât de curat... Dece-ți cad, sfioase, privirile în jos? Oare divina dușmană a Artemizei să fi încercat să te fure ei?

Melita.

Ea, ea mi-a făcut Zeița dușmană.

Gorgea.

O, Melita dece nu mi-ai spus mai demult; decum ai simțit timida iubire încolțind în inima ta?

Melita.

Am vrut să nu-mi spui nici mie.

Gorgea.

Și dece tocmai acum îmi istoriseai gândul tău?
Ruga cu care l'ai supărat pe bunul Zeu Pan ce dă
adăpost pe neales tuturor muritorilor.

Melita.

Pentrucă e singurul meu gând.

Gorgea.

O, credeam că sufletul atunci se ridică mai sus
de sferele albastre.

Melita.

Valuri de caldă bucurie, și valuri de tristețe adâncă
vin rând pe rând să-ți lumineze și să-ți întunece viața.

Gorgea.

Dece să fii tristă, când sufletul tău tremurător se
simte atât de aproape înfrățit cu întreaga natură.

Melita.

Aș vrea ca natura întreagă în concertul ei divin
să-mi adoarmă sufletul.

Gorgea.

Vorbești ca o ființă nefericită, când tu, o Melita, atinsă de sulful caldei divinități, ar trebui să fie cea mai fericită dintre noi surorile nepăsătoare.

Ori poate acel iubit de tine, e neștiutor de iubirea ta? Căci nu este cu puțință să nu fi tresărit de divina bucurie lăsată de zei pe pământ, muritorul fericit, asupra căruia s'au lăsat blând, privirile tale umede ce lunecă printre genele lungi.

Spune-mi cine e? Spune-mi ca celei mai bune surori...

Melita.

E fiul Regelui din Calydon.

Gorgea.

E Meleagru! E fratele meu! O, Melita, îmi ești soră mai mult decât oricând, după această frumoasă destăinuire. De acum vei invoca cu brațele ridicate, pe Aphrodita cea răsărită din spumă albă de valuri, schimbătoare și fermecătoare ca întinsa față a mării. Intoarce-ți privirile dela Artemisa, purtătoare de săgeți de aur; ca pe tine acum, ea pierde una câte una pe multe dintre tinerile fete care într-o fragedă vârstă i-au făgăduit închinarea vecinică. Bucură-te Melita, dulcea mea soră, că intri sub o stăpânire mai blândă și mai surăzătoare (vine spre ele Regele Oeneu). Bine ai venit, tată, în grădină la noi.

Oeneu.

Dar numai voi două?... Unde sunt celelalte? Imi place să vă văd pe toate în buchet frumos de flori

de tinerețe (către Gorgea). Și tu dece mă privești așa? Parcă ai avea de spus ceva...

Gorgea.

Da tată; da bunul nostru părinte; uite-te la Melita; uite-te bine la dânsa! Nu vezi nimic pe chipul ei?

Nu citești nimic în ochii ei? (Regele privește mirat și ea îi șoptește). Iubește pe fiul Regelui din Calydon.

Melita (supărată și sfioasă).

Gorgea!

Gorgea.

Tată, este taina noastră. Dacă nu vrea Melita, să nu mai știe nimeni.

Melita (lăsând ochii în jos).

...Nimeni.

Oeneu (mângâind-o).

...Nimeni, nimeni. (Vin Agavea și Galatea cu brațul plin de flori de mac).

Galatea.

Tată, privește câte flori am cules pentru zeul Pan. (Se prind de mână și joacă și cântă; o iau și pe Melita în jocul lor). „O Pan, nemuritor ca verdeața mereu renăscândă, iubește-ne și pe noi, ca pe păstoritele ce în zori își plimbă piciorul gol în iarba plină de rouă. (Se infundă într'o alee și dispar cântând).

Oeneu.

Priviți bine ochii mei ; prindeți în luminile licărind această fugară și gingașe arătare a tinereței. Sunt bătrân, dar bătrânețea nu mă apasă, și sufletul mi-e ușor. Apolon, Slăvit Zeu al Luminei, către Tine se înalță tot ce e mai nobil în simțirea pământului. Fii apărătorul viețelor noastre împotriva a tot ce ese din întuneric și din umbră. Ține sub paza Ta pe tinerii mei copii ; ele să-ți împletească cununi de flori și să-ți cânte ; el, să te prea mărească după fiecare izbândă a arcului său a lăncei !

Dar ce mi-au spus ele ... Blândă copilă și fiul Regelui ... Melita și Meleagru !... Invoiască-se Cerul la iubirea lor. Și Ție Regina a Noptei eterne, Oeneu îți înalță ruga ; mai lasă-l să se bucure în lumină de fericirea copiilor lui, precum s'a bucurat de lunga și frumoasa lui viață !... (Pleacă spre palat).

SCENA III.

MELEAGRU și ANCEU (vin din partea opusă Palatului).

Meleagru.

Bine-făcătoare este umbra grădinilor după soarele câmpului.

Anceu.

Alerg și am să alerg de dimineața până seara ; brațele îmi sunt vâjnoase și orice animal, orice fiară îmi va eși în cale, am s'o dobor ; iar de nu voi putea dintr'o dată, mă voi lupta cu dânsa piept la piept.

Meleagru.

Par'că ai vrea și tu să te prefaci în fiară ! Anceu; de ce te încrunți, încordându-ți gâtul ? de ce-ți plec capul ? și de ce strângi pumnii, și te iuți pe sub sprincene cum nu privește niciodată un om senin.

Anceu.

Mi-e prea cald ; Soarele trimite câte-odată niște raze care pătrund adânc ca împunsători de ace.

Meleagru.

Prietenul meu, tovarășul meu de luptă, ce vrei să-ți fac ? Stai aici la umbră și eu fug să-ți aduc în amforă, apă rece din fântână (pleacă).

Anceu.

Da, am brațe puternice, aș putea să sugrum pe cea mai aprigă fiară ce s'ar năpusti asupra mea !... Și am un cap, un cap de sălbatic, un cap care sperie, și niște priviri care nu au nimic mângâietor în ele, și o vorbă tare, ca piatra ce cade pe piatră, și mișcări năvalnice ca acele ale Zimbrului ce coboară dela munte. Am speriat adineauri pe Meleagru, desigur am ceva sălbatic în mine ; și cuvintele duioase pe buzele mele, ca niște petale de flori pe un spate de urs !

Ce caut eu la curtea Regelui din Calydon ?... Locul meu nu este aici ; locul meu în codri fără capăt, unde om cu om de se întâlnește par'că s'ar întâlni fiară cu fiară (face un pas. Melita îi ese în cale).

Melita.

Aici, Anceu, d-ta care nu te vezi cu zilele!... Și singur?...

Anceu.

Da singur!... Poate ai venit să stai aici la umbră... Poate ai pierdut ceva... și vrei să cauți... ai nevoie de ajutorul meu?...

Melita.

Nu ...

Anceu.

Atunci plec...

Melita.

Nu, nu pleca! Poate vroiai să intri în palat; de ce te-ai oprit aici? Aștepti pe cineva?..

Anceu.

Da; aștept pe Meleagru.

Melita.

Pe Meleagru (a parte). O zei!

Anceu.

Da...

Melita.

Te las să-l aștepți; ... eu mă duc ... (se înclină și dispare).

Anceu.

O ființă mai frumoasă și mai armonioasă ca sunetele din lyra lui Apolon! O taină a sufletului meu! Lumină, o dulce lumină, de ce te-ai ascuns ochilor mei? — Melita și Meleagru ... O zei de ce nu sunt frumos ca dânsul ... El nu mi-a spus nici un cuvânt, dar știu, și dacă nu știu, simt; ... s'ar putea oare altfel! ... Cum de-a putut sta o clipă să se uite la mine? ... Cum de nu s'a speriat când m'am arătat în calea ei? ... O cer Atotputernic, de ce nu m'ai făcut nevăzut, ca s'o pot vedea mai mult (nu-l aude pe Meleagru venind).

Meleagru (atingându-l pe umăr).

Anceu!

Anceu.

A! Tu ești! tu? ...

Meleagru.

Ți-am adus apă ...

Anceu.

Nu-mi trebuie!

Meleagru (uitându-se nedumerit în dreapta și în stânga).

... A fost cineva pe aici?

Anceu.

.. Te faci că nu știi!

Meleagru.

De unde vrei să știi; am fost la fântână.

Anceu.

N'ai ascultat prin prejur?

Meleagru.

Anceu, bea apă te rog... (și întinde cupa. Anceu o izbește de pământ)... Tu ești bolnav prietene; Haide în palat, să chem un învățat care se pricepe să caute de bolnavi.

Anceu.

Nu, lasă-mă; nu sunt bolnav! Ori dacă sunt, tu m'ai îmbolnăvit, căci nu m'ai lăsat liber și singur; de ce-ai căutat prietenia mea?

Meleagru.

De atâta timp acum mă întrebi? Pentru că sufletele noastre s'au găsit și s'au împrietenit ele între ele, fără să ne întrebe, fără voință și fără știre.

Anceu.

M'ai privit vreodată bine? Privește-mă acum întâi cu luare aminte! Ochii aceia, cari par atât de luminoși ca două flăcări, nu știu nici măcar să vadă?

Meleagru.

Tu vorbești cu multă amărăciune prietene. Spune-mi pe față ce ai cu mine; ce vrei dela mine?

Anceu.

N'aș vrea altceva decât frumusețea ta.

Meleagru.

Ți-aș da-o, crede-mă; și-mi pare cu adevărat rău că nu se poate da.

Anceu.

Cum?... Nu-mi spune mie că, cineva — oricine ar fi acela — care ar fi dăruit cu frumusețe dela Zei, ar vrea să-și schimbe înfățișarea de placul unui prieten! Ai vrea, ca „ea“ eșindu-ți în cale să se fe-rească de tine?

Meleagru.

Anceu! care „ea“?

Anceu.

Bucură-te, Meleagre, bucură-te că ești frumos! Tu știi mai bine decât mine cine e, căci grăindu-ți numele buzele ei au tremurat!...

Meleagru.

Nu înțeleg... nimic, dar nimic! Spune-mi te rog taina care-ți frământă sufletul (vrea să-i ia mâna).

Anceu.

Lasă-mă să plec! ... Ești fiu de rege; ești stăpân pe țara întreagă; pe mine lasă-mă să plec și nu mă căută ...

Meleagru (caută să-l reție).

Anceu! Anceu!

Anceu (se sustrage).

Lasă-mă să plec (și se duce).

SCENA IV.

Meleagru.

O, Zei! cu ce i-am greșit că nu-l mai cunosc. ... Anceu, care la un singur semn ai fi fost gata să-ți dai și viața pentru mine, ce te-a făcut să fugi acum? Ce taină pe care nu mi-ai spus-o, a crescut umplând neprețuitul tău suflet; sau supărând pe Zei, ei ți-au trimes deodată o furie prigonoare? — dar cu ce le-am greșit eu, căci luându-mi-te îmi iau cealaltă parte a sufletului meu!... Și încotro s'au îndreptat pașii tăi? Poate că în spre aceeași luncă unde m'ai întâlnit pentru întâia oară rănit la picior. — Inimă bună! Suflet fără pată ca seninul cel mai curat! Câte-odată aș fi vrut să știu dacă tu nu ești o minune, un om pe care Zeii s'au întrecut să-l dăruiască cu frumuseți nevăzute și fără preț ... Am rămas singur; și din pricina cui? Din pricina unei închipuiri sau din pricina unui adevăr? ... O Zeiță a Lunei, Tu, care ne călăuzeai pașii noaptea pe cărări, adumi-l iar înapoi în timp ce ești stăpâna pe lume! Luminează drumul care vine dela el la mine, și în afară de acela să fie învăluit în întuneric oricare altul, pe

care pașii lui ar vrea să meargă singuri; Și sădește în inima mea nădejdea că se va întoarce părăsit de aceia nălucire, vindecăt de rătăcirea minții dușmana prieteniei (vine Gorgea).

Gorgea.

Meleagru ... (se apropie de el și atinge umărul cu mâna).

Meleagru.

Gorgea, ... te plimbi singură prin grădini rătăcită de celelalte tovarășe?...

Gorgea.

M'am desprins cu voe din cercul lor; și o divinitate binevoitoare care m'a ascultat, mi te-a scos în cale. Dar văd că fruntea ta astăzi nu este ca întotdeauna, fără creț de grije ridicată spre cer; și ochii tăi sunt încărcăți de gând, parcă ai fi făcut Zeilor, o rugă din adâncul sufletului.

Meleagru.

Da, așa este; am cerut Zeilor să-mi împlinească o scumpă dorință. Dar tu de ce doreai atât de mult să mă vezi?

Gorgea.

Vroiam să vorbesc cu tine dela suflet la suflet, așa precum vorbesc uneori sora și cu fratele.

Meleagru.

În clipa aceasta când inima îmi este atât de amărată, ce-mi poți spune ca să pot ascultă.

Gorgea.

Ridică fruntea, și auzind îți va fugi necazul.

Meleagru.

Ce vrei să-mi spui?

Gorgea.

Intre noi cele patru tinere fete, pe care în fiecare zi ne vezi prinzându-ne mână de mână la felurite jocuri, sau amestecându-ne mâinile albe la diferite gin-gașe trebi, între noi este una care nu te iubește ca pe un frate.

Meleagru (ridicând capul)..

Ce spui tu, sora mea?... Nu e greu de ghicit!... E frumoasa și blânda Melita.

Gorgea.

Da, Melita.

Meleagru.

Dar cum îmi spui tu acest lucru, la care niciodată n'ar fi îndrăznit să se înalțe mintea mea? — și tu, de unde-l știi, spune-mi.

Gorgea.

Dela dânsa, îl știi.

Meleagru.

O, ce caldă bucurie. îmi umple pieptul !... Cum ; ... de pe buzele ei au căzut acele divine cuvinte ! Melita pe care am văzut-o înflorind sub ochii mei ; Melita care are pasul ușor ca de nimfă, și părul ca o strălucire de raze ! A putut ea să-ți spue că eu, ... eu Meleagru... O ! Nu ! Nu ! E o bucurie mai presus decât orice bucurie pământească !...

Gorgea.

Eram sigură că nu știai nimic ; că vestea aceasta va fi pentru tine, ca pentru orice însetat de lumină o deschizătură a cerului prin care ne-ar fi dat să vedem toată splendoarea divină.

Meleagru.

Da, da ! Mai spune-mi ; mai spune-mi ; Cum ți-a spus ea ? Și cum străluceau ochii ei când ți-a spus ? Și cum a plecat capul sfios ca o întruchipare a nevinovăției ?

O spune-mi, sora mea !

Georgea.

Ce să-ți mai spun ? — Să mergem mai bine la dânsa.

Meleagru.

La dânsa ?... Unde e ? E departe ?... Sunt mulți pași de făcut până la dânsa ?...

Gorgea.

Este în palat.

Meleagru.

Și când voiu fi în fața ei ce-i voiu putea spune?

Georgea.

Va ști ea să citească în bucuria ochilor tăi.

Meleagru.

Dă-mi mâna, sora mea; ia-mă ca pe un copil de mână!... Mai stai; îmi pare că cerul cântă un imn măreț de veselie; îmi pare că Soarele trimite astăzi îndoite raze pe pământ. Mai stai! Să întrebăm întâi pe Zei de ne este dat nouă muritorilor să închidem atâta bucurie în slabul nostru piept! Uite-te bine la mine: nu semăn eu cu însăși Zeul Luminei, spune-mi! Și mai spune-mi, dașă aș vrea n'aș putea eu să sting și iar să aprind strălucirea Soarelui?

Gorgea.

Să mergem mai iute, o frate mult iubit; Ea nu știe nimic, dar poate că i-a șoptit un gând ascuns, și nerăbdătoare așteaptă cu sufletul în tremur.

Meleagru.

Haidem, haidem în zbor (după câți-va pași se oprește brusc; un gând i-a trecut prin minte). Melita ... dacă ar fi ea!

Gorgea.

Te-ai oprit?

Meleagru.

O Zei! dacă ar fi ea.

Gorgea.

Oare de ce pașii lui, cari abia atingeau pământul în iuțea lor, s'au oprit așa, deodată? De ce fratele meu, ca o pasăre în sborul cel mai iute, tu te-ai oprit ca fulgerat.

Meleagru.

O Anceu, tu ești acum departe, și cum aș vrea să citesc în ochii tăi, ca un atotștiutor în două stele ce nu păstrează nici o taină pentru el! Cum aș vrea să străbat calea ce ne desparte, și într'o clipă să fiu lângă tine, ca adâncindu-ne privirea în privire, tăcuți, fără nici o vorbă, într'o strângere de mână să aflu totul. O prietenul meu, bunul meu prieten, de-ai ști în ce chin s'a prefăcut plecarea ta pentru mine, te-ai întoarce ca șoimul în sbor spre vârful de stâncă de unde a plecat.

Gorgea.

Dă-mi mâna; așa precum mă îndemnai adineauri să te iau de mână... Bucuria mea acum s'a întunecat, căci fața ta din veselă s'a preschimbat în tristă, și în ochii tăi ce scânteiau divine raze de lumină, văd acum două flăcări mistuitoare licărindu-le în adâncuri. Dă-mi mâna și vino.

Meleagru.

Nu, lasă-mă sora mea, lasă-mă pradă gândului îndoelnic !

Gorgea.

Dece poți să te îndoiești ? N'ai credință în vorbele mele ? Crezi că gura mea n'a grăit adevăr, când ți-a spus ceace tu nu știai ! Sau crezi că numai am visat cum că frumoasa Melita mi-a șoptit acele dulci cuvinte, cari au putere de vrajă asupra vieței învăluind-o în farmec și în lumină.

Meleagru.

Nu, de vorbele tale nu m'am îndoit nicidecum, ci ca un nebun, însetat de ele, le-am sorbit adânc cu auzul și cu credința și le-am făcut una cu mine. Acum aș vrea să le smulg din inima mea, și ar trebui să-m smulg inima cu totul, căci ele nu sunt ca niște flori crescute a parte, pe care ai putea să le rupi, nevătămând locul care le-a hrănit ; ci urechile auzindu-le, inima și sufletul îmi sunt pline de ele. — Dece mi le-ai spus ?

Gorgea.

O Zei, am făcut rău !

Meleagru.

Nu ! Nu ! Nu-ți turbură cugetul, sora mea ! Cum ai fi putut face rău, când Zeii însăși ți-au șoptit să-mi vorbești ; căci sunt iubit de Zei desigur ! Numai iu-

biților de Zei li se împlinesc tănuitele dorinți ; și tu, când mi-ai spus, n'ai mai fost tu, ci a fost un glas divin care a rostit prin tine.

Gorgea.

Atunci deci te-ai oprit ? de ce nu vrei să vii ?

Meleagru.

Merg sora mea ! Fii soarta care călăuzește, și eu sunt orbul tău supus ; sclavul care pășește în urma ta sărutând pașii ce-l duc la fericire ! Fii raza albă pe care privirea poate să se înalțe până la strălucirea de sus ; fii raza binecuvântată, pe care muritorul pe nesimțite se ridică până la astre.

Gorgea.

Dacă ar fi să mă iau după cuvinte, ar fi să cred că vrei să vii ! Dar de ce nu faci ce spui ?

Meleagru.

Nu, lasă-mă ! Nu te preface în ispită ! Lasă cântul divin să-mi tremure în suflet ! lasă-mă și fugi !

Gorgea.

Cine ar putea oare să-mi talmăcească purtarea lui ?

Meleagru.

O Anceu, dacă aș ști că îndreptându-mi pașii spre dânsa, nu turbur întru nimic pacea sufletului tău ! Dacă aș ști că arătându-mă ei, nu-ți zdrobesc pe veci visul

cel mai scump! — Cum să destrăm misterul care plutește greu asupra noastră; care-mi încătușează cuvintele și inima și pașii...

Gorgea.

Ce să fac acum!

Meleagru.

Melita, o nume dulce, pe care buzele mele abia îndrăznesc să-l șoptesc! Adiere primăvăratecă, încărcată de miresme, care niciodată n'o să-mi aliniți obraji și fruntea și părul! Arătare gingașe în veci depărtată!... O, glas argintiu și plin de mângâieri, de ce să nu te ascult, de ce să nu-mi farmec auzul la tremurarea ta limpede și caldă.

Gorgea.

Fratele meu, stau lângă tine nedumerită! Pașii tăi nu înaintează, și privirile-ți fug parcă ar vrea să străbată prin ziduri! Dacă nu vrei să vii cu mine, mă duc singură să-i spui ei că poate să plângă și să se întristeze.

Meleagru.

Pe razele Soarelui, o sora mea, te rog nu-i turbura cu asemenea cuvinte izvoarele lăcrărilor, căci iată, iată, viu! Ce suflet dornic de lumină s'ar trage îndărăt dela lumină? — De ce o nălucire nebună să se aștearnă între mine și fericirea mea, ca un nour întunecat între Soare și tot ce se înalță spre Soare! Iată, iată, viu!

Gorgea.

Vino! Eu vreau să-ți deschid calea fericirii!...

Meleagru.

Numai câțiva pași dela mine la dânsa... Și dacă ar fi ea! În locul meu, el n'ar face ca mine!

Gorgea.

De cine vorbești? Imi vine să cred că o Zeiță dușmană ți-a trimes un gând turburător.

Meleagru.

Spune-mi, Gorgea, grăindu-mi numele buzele ei nu tremură?

Gorgea.

Li tremură sufletul pe buze.... dar de ce mă întrebi așa?

Meleagru.

Și n'a fost ea pe aici mai înainte de a veni tu?

Gorgea.

Știu că se plimbă singură; poate va fi trecut și pe aici...

Meleagru.

Este ea! Este ea! El a zărit-o; el i-a vorbit și s'a întristat!

Gorgea.

Ce te face să întârzi atât de mult?

Meleagru.

Du-te singură, sora mea, și lasă-mă învăluit în umbră!... O suflete înseninează-te! Las' o să strălucească ca o stea depărtată, iar tu împrăștie-ți iubirea în țaria albastră, las' o sorbită de întinderea necuprinsă! Va fi ca un abur ușor, — precum un pic de rouă ce nu mai este! Va fi cel mult ca o pală de argint pe cerul fără pată!...

Gorgea.

Pe calea fecicirii ce se deschide înaintea ta, nu vrei să-ți îndrumi pasul o fratele meu?

Meleagru.

Nu, sora mea, căci este prea frumoasă!

Gorgea.

Nu ți se pare că te îndeamnă toată strălucirea cerului, și toată înflorirea pământului?

Meleagru.

Este o putere în inima mea, mai mare decât îndemnul lor! O, aripi ale sufletului meu, desfaceți-vă, și luați iar zborul întâiei nepăsări copilărești; iar tu inimă nu plânge, căci o clipă ai tremurat de-o bu-

curie divină, de o fericire fără margini; spune-ți că nu era cu putință s'o cuprinzi în marginile tale, și las'o plutitoare în necuprinsul firei, fără să te mâhnești!

Gorgea.

Precum înțeleg, fratele meu, singur vrei să-ți alungi bucuria! Imi spun sclipirile ochilor săi; cu voință vrei să îndepărtezi dela tine visul care adineauri îți scâldea privirea în umede și calde raze prelungi... Apucă altă cale de crezi; inima mea nu are decât o singură și fierbinte dorință pentru tine: Fii fericit fratele meu iubit!... Când îi voi vorbi ei, lacrimi mi se vor ivi pe gene, și ea va înțelege tot, fără cuvinte, căci ce aș putea să-i spun!... Amărăciunea unui vis scump ce fuge, i-se va lăsa pe suflet, ca un mare și negru flutur de noapte...

Meleagru.

Nu-mi mai vorbi astfel, sora mea, căci inima trebuie să-mi fie senină și sufletul zâmbitor, după ce am făcut jertfă luminosul meu vis de o clipă.

Gorgea.

Indepărtându-te de ea, te îndepărtezi și de noi... pe calea ce-ți vei alege fii fericit fratele meu! — Ori unde te vei îndrepta, gândurile noastre, ca niște adieri prietenoase și de binevoitoare, pretutindeni te vor întovărăși; și dintre ele nu va lipsi nici gândul ei, blândul ei gând, pornit din suflet plin de tristețe... Pe orice cale vei apuca, fii fericit fratele meu!

SCENA V.

Altea (vine înspre ei).

Vă găsesc pe amândoi adăpostiți în cea mai frumoasă umbră! O, fiul meu; lasă-mi mâna să-ți alunec pe plete, și ochii care te-au căutat îngrijorați, să se bucure fără de grije cât timp ești sub raza privirilor lor.

Dar de unde vine zgomotul acesta?

Gorgea.

Fluere, țimbale, și glasuri mai multe.

Meleagru.

Să vedem ce e? Iată, vin niște oameni cari aduc un car.

O voce.

Am intrat la curtea Regelui Oeneu; vom fi primiți oare cu vorbe bune, noi drumeții mereu călători?...

Meleagru.

Dacă căutați adăpost aici la noi, veniți veniți.

Un străin.

Nu căutăm adăpost. Noi umblăm din oraș în oraș și avem în carul acela o tânără fată iubită de Zei, care are puterea să vază în viitor.

Gorgea.

Să vadă în viitor...

Altea (uitându-se întrebătoare la Meleagru).

S'o aducă aici.

Meleagru.

Dacă vreți voi...

Străinul.

E cunoscută, și mulți o laudă căci tot ce-a spus s'a împlinit. Acum a venit timpul să trecem și prin Calydon, și am intrat la Palat, crezând că poate va vrea Regele sau Regina, sau altcineva... poate vor să știe ce are să fie de acum înainte.

Gorgea.

Spune-le s'o aducă, s'o vedem și s'o auzim. (La un semn al străinului carul este adus, în el stă o femeie palidă și slabă cu figura îndreptată spre cer, iar împrejur se învârtesc sărind o ceată de oameni sgomotoși cu țimbale și fluere. Ajungând în scenă ei se opresc, și în mijlocul unei liniști mari conducătorul bătrân ridică mâinele la cer și invoacă pe Zeu).

Conducătorul.

O Puternic Apolon, Zeu Preamărit al Luminei, trimete suflul tău divin asupra celei dăruite de Tine, și ca întotdeauna fă ca gura ei să rostească numai adevăr (plecându-se spre fată). O tânără fecioară iubită de Zei, spune ce se va întâmpla de acum înainte în acest Palat, și ce poți desluși în soarta acelor ce-l locuiesc (liniște).

Fata din car.

Pe urma unei fecioare străine, care va intra în țara aceasta, se vor umplea urnele cu cenușe.

Gorgea.

O mamă de ce ești atât de palidă (Altea ti face semn din mână să tacă).

Conducătorul.

Văd că numai spune nimic. Uneori spune mai mult, dar alte ori spune chiar mai puțin decât atât.

Meleagru.

Dacă a isprăvit duceți carul de aici și iată plata (le dă bani.)

Străini.

Vă mulțumim și să rămâneți cu bine (se depărtează).

Altea.

Ce-ar putea să însemne cuvintele ei?

Gorgea.

O mamă nu te mai gândeți; sunt zadarnice cuvinte.

Meleagru.

Apolon nu-și trimete divinul suflu asupra orișicui.

Altea.

Cum să-i pătrundem înțelesul !

Gorgea.

Ne vin oaspeți străini mamă !

Altea.

Cine vine ?

Meleagru.

Toxeu și Plexip... Nu-mi vine să cred ochilor. Teseu și Piriteu...

(Teseu, Piriteu au aer obosit de luptă vin întovărășiți de Toxeu și Plexip).

Teseu.

Bine v'am găsit Regina și pe voi regești vlăstari ?

Altea.

Bine a-ți venit la noi vestiți eroi... dar cum ?

Piriteu.

Centaurii dușmani, ne-au adus până aici.

Teseu.

O luptă aprigă în care i-am învins cu totul de astădată.

Meleagru.

Fericit Teseu! Fericit cine te vede și cine te cunoaște; faptele tale sunt minuni povestite și ascultate de țări întregi dearândul.

Teseu.

I-am urmărit, până i-am prins în apropierea acestui oraș. I-am răpus cu mult greu într'adevăr; și acum osteniți am venit să vă vedem, și să ne odihnim aici la voi.

Altea.

Regele se va bucura mult văzându-vă; să intrăm în palat (pleacă toți, Gorgea singură rămâne).

SCENA VI.

Gorgea.

Pe urma unei fecioare străine care va intra în țara aceasta se vor umplea urmele cu cenușe. Ce fecioară?... a cui cenușe?... Vecnicul nesaț de a ști ceiace nu putem ști. Numai cele trei mari oracole dezvăluie muritorilor ceva din firul ascuns al soartei! (Zărește pe Melita care vine fugind). Melita! Ea nu trebuie să știe, ea, înclinată spre tristețe... Ah! de ce nu-i pot spune că e fericită! — dar cum să-i spun adevărul? cum să-i spun adevărul? — Frumoasă și sprintenă Melita, de cine te-ai speriat de-mi vii fugind?

Melita.

Voiam să fiu mai curând lângă tine, căci ochii tăi au aceleași priviri mândre și senine, ca privirile aceleia pe care l-a ales sufletul meu spre a-i dărui iubirea. Vino lângă mine, și uite-te lung în ochii mei; să fim ca două tulpini alăturate ale căror flori își zâmbesc întoarse una spre alta.

Gorgea.

Râzi, Melita, râzi. Vreau să mai aud râsul tău împrăștiindu-se în aer ca sunete subțiri de clopote de argint; și vreau ca ochii tăi învăluți de bucurie să strălucească ca două flăcări de lumină; și vreau ca surâsul tău să tremure în razele de soare ca o dulce și senină mângâiere. Râzi, Melita, râzi!

Melita.

Glasul tău îmi pare astăzi neobișnuit.

Gorgea.

Pentru că aș vrea să fii atât de fericită, încât toți în calea cărora te vei arăta, să te ia drept întruparea supremei fericiri. Să poată toți să zică; să poată în cor să strige: lat-o! lat-o! așa cum o visăm fiecare! lat-o așa cum n'o vedem niciodată!

Melita.

O Gorgea, parcă destrămi firul unui vis strălucitor!

Gorgea.

Așa aș vrea; și pe urmă aș vrea să te adorm.

Melita.

De ce-mi vorbești așa? Privirile tale îmi strecoară teamă în suflet, și mâna ta e atât de albă și atât de rece... ca și când iarna venită din senin, ar fi aruncat o floare de ghiață pe mâna mea încălzită.

Gorgea.

O lasă încet pleoapele cu gene lungi peste umezii tăi ochi, după ce-ai fi strâns în ei lumina caldă a Soarelui;... și ascultă vântul cum se joacă nebun prin părul tău mai moale ca mătasea; fiecărui fir în trecut îi spune altă poveste și toate firele s'adună într'un mănunchi divin de cântec și de basm; culcă-ți urechia trandafirie pe perna molatecă a părului tău înainte de a ști adevărul, căci pe urmă te vei întrista.

Melita.

Mâna mea a înghețat; de ce mă strângi cu degetele tale reci.

Gorgea.

Pentru că un fior de frig să te cutremure și să te deștepte. Eu vreau să-ți strig dar n'am putere.

Melita.

Ce-ai vrea să-mi spui?

Gorgea.

De-ar putea susurul frunzelor să-ți șoptească în locul meu! De-ai putea să ghicești din mlădierea tristelor tulpine ce se pleacă spre pământ. Nu ți se pare că întreaga fire cântă astăzi pentru tine, pentru visul tău de iubire un cântec neasemuit de trist.

Melita.

Nu, nu! Nu întoarce capul! privește-mă încă odată adânc cu nesfârșită milă; încă odată numai, și am înțeleș tot.

Gorgea.

Ochii mei nu au taină pentru tine. Răscolește-i dureros cu privirea întrebătoare; îți vor spune ceace n'am putut să-ți spun; vei citi în ei cuvintele pe care nu am inimă să le rostesc.

Melita.

L'ai văzut pe el?

Gorgea.

Da, l'am văzut.

Melita.

Și i-ai spus...

Gorgea.

Da, i-am spus.

Melita.

Și...

Gorgea.

Și mai departe nu mă întrebă.

Melita.

O lăcrămi, lăcrămi nebune, curgeți fierbinți... Vorbește-mi Gorgea, spune-mi ceva; în sunetul cuvintelor tale, poate va fi mai lină sfârșierea sufletului meu.

Gorgea.

Plângi, Melita plângi; căci visul tău asemeni unui pom în floare a fost; și visul tău de timpuriu s'a scuturat. Plângi pe petalele risipite sub pomul trist și gol. Dar dacă vrei să ascuți, în tristețea ta strecurase-va poate o rază de caldă lumină.

Melita.

Ce poți să-mi mai spui?

Gorgea.

Când a știut că tu îl iubești, o bucurie divină s'a răspândit pe chipul lui.

Melita.

O Cer, ridică-mă în lumina Ta, prefăcându-mă în lumină!

Gorgea.

Pe urmă ...

Melita.

Pe urmă ce-a mai fost, nu mai vreau să știu; mi-a spus, și-am înțeles, și-am plâns. — O lăcrămi străluciți căci el s'a bucurat! — Dacă ai putea să auzi, o Gorgea, cum îți mulțumește în adânc sufletul meu pentru bunele tale cuvinte. Tristețea mea s'a prefăcut în cânt, și viața mea întreagă va fi deapururi vis! Nu! Visul meu nu s'a scuturat, precum se scutură în furtună un pom încărcat de floare; Visul meu a înflorit la raza bucuriei lui, și va rămâne vecinic înflorit, căci nu poate fi furtună destul de puternică care să-i răpească farmecul și care să-i întunece surâsul! Vino Gorgea, vino sora mea iubită, care ai răspândit raze de bucurie nestinsă asupra sufletului meu, vino să ne suim pe cea mai înaltă culme, ca să fim cât mai aproape de Soarele de sus (pleacă).

SCENA VII.

Anceu (vine strigând).

Meleagre! Meleagre!

Un sclav (făcându-i semn să tacă).

Nu striga așa; sunt oaspeți străini în palat.

Anceu.

Atunci te rog fii bun și chiamă pe fiul Regelui.

Sclavul.

Dece nu te duci singur la el? Vei vedeà astfel pe marele Teseu și pe Piriteu nedespărțit de dânsul; ști că ușa palatului îți este oricând deschisă...

Anceu.

Eu te rog să-l chemi aici pe Meleagru.

Sclavul.

Bine, mă duc;... dar iată-l că vine.

Anceu.

Meleagre!

Meleagru.

Lasă-mă să te ating, ca să mă încredințez că într'adevăr ești tu, căci auzul și privirile ar putea să mă înșele. Din fundul palatului ți-am auzit strigarea, și-am crezut că mi se pare c'o aud, de mult ce doream s'o aud.

Anceu.

Am venit să-ți spun că o nenorocire mare a căzut asupra țării noastre.

Meleagru.

Ce nenorocire?

Anceu.

Am aflat, când am eșit de aici, și pe urmă am văzut în câmp un mistreț puternic, înfiorător, prăpădind și nimicind tot ce-i eșia în cale.

Meleagru.

Un mistreț? de unde?...

Anceu.

Locuitorii își plâng averile risipite, lanurile călcate și scuturate, turmele omorâte.

Meleagru.

Și n'a eșit nimeni să-l răpue, prin săgeți, prin lovituri sau să-i despice capul cu un fier ascuțit!

Anceu.

Nu, căci nimeni nu-l poate omori.

Meleagru.

De ce?

Anceu.

Este fiara răzbunătoare a Zeiței Artemiza, căci la acea mare sărbătoare, când toți Zeii au fost dăruiți și preamăriți, singure altarele Artemizei au fost uitate

și numai de pe ele nu s'a urcat spre cer sulul miro-sitor de fum pe tămâe. Zeița s'a mâniat, și e neîn-duplecată! Degiaba în toate părțile mâinile întinse spre slava cer îndurare de sus; degiaba atâția ochi o roagă cu lacrimi fierbinți să ridice pedeapsa; mis-trețul sălbatic, slugă supusă a mâniei divine, străbate țara și fără milă îi distruge bogățiile și viețile laolaltă.

Meleagru.

O Anceu, ce-am putea noi face ca să potolim mânia de sus!

Anceu.

Mulți au vrut să-l nimicească, dar toți au fost do-borâți; iar loviturile aruncate asupra lui au fost za-darnice, căci Zeița în dorul amarei răzbunări, îl apăra neconținut de oricine ar vrea să-l omoare. Și m'am întors să-ți spun...

Meleagru.

O, Artemis, pe tine te-am rugat să mi-l aduci înapoi! Ce crudă cale ai ales! — Anceu prieten scump, deschide-ți inima și spune-mi, spune-mi în șoapte care a fost pricina plecării tale? Nu este ni-meni care să te auză; nu sunt decât urechile mele și inima mea care să-ți culeagă cuvintele... Nu o as-cunde, căci o știu, Anceu, o știu, taina sufletului tău!... tu ai suspinat-o vântului, și vântul nepăstrător de taine a adus-o până la mine în treacă lin, și eu am tras-o în piept odată cu aerul zilei.

Anceu.

Și ochii tăi nu s'au întristat aflând-o?

Meleagru.

Mi-e martor Cerul...

Anceu.

Atunci n'o știi.

Meleagru.

O știi! O știi! Este ea mai ușoară decât o arătare gingașe de vis, și mai blândă decât o rază de lună! Este ea, dintre cele patru acea care nu-mi este soră.

Anceu.

Și glasul tău nu tremură, și fruntea ți-e senină.

Meleagru.

Tu-mi ești mai scump decât orice pe lume.

Anceu.

O Zei!... O Meleagre! (se aude un sgomot de mulțime).

Meleagru.

Poporul! Vin locuitorii Calydonului.

Anceu.

Da, vin în cete; ei știu că Teseu este aici, și vor să-l roage pe el, puternicul, vestitul erou, să pue capăt prăpădului ce bântue țara (în mulțime se aud strigându-se numele lui Teseu. Cei din palat es afară pe trepte).

Oeneu.

Ce vreți voi, locuitorii țarei mele?

O voce din mulțime.

O Rege, uitarea noastră a pricinuit nenorocire Calydonului; căci ați uitat și am uitat să aruncăm flori, și să ardem tămâe pe altarele răzbunătoarei Zeițe Artemiza. Un mistreț ne prăpădește țara și averile; O Rege unește-te cu noi și roagă-l pe Teseu să ne scape de el!

Oeneu.

Uitare neertată, unde ne-a fost gândul?

Poporul (inovocând).

Teseu! Teseu!

Un cetățean.

O vestit și mare Teseu, tu ai pus capăt multor nenorociri și ai stârpit nenumărați monștri de-ți sunt cetățile recunoscătoare, ascultă ruga noastră și înarmează-ți puternicul braț, și eși în calea fiarei de ne mântue de dânsa.

Teseu.

Vrednic popor al Calydonului, sunt prea trudit de atâtea lupte. Nu pot, o margine au și puterile mele!

O voce.

O divinitate te-a îndreptat spre noi; tu poți să faci ca ochii noștri să strălucească în lacrimi de recunoștință.

Teseu.

Nu pot! Nu pot! Om sunt și am nevoie de odihnă!

O voce.

Indură-te, o Teseu, și te vom lăuda în bucurie, și lauda va trece din fiu în fiu, și numele-ți va fi nemuritor, o binefăcător al nostru!

Oeneu.

O Zei, dece sunt prea bătrân!

Poporul.

Indură-te Teseu!

Meleagru.

Simt destulă putere în brațul meu, ca să încerc să-mi mântui țara de nenorocire.

Poporul.

O fiul Regelui nostru ! Trăiască Meleagru !

Meleagru.

Sunt gata să pornesc în fruntea unei cete. Prietenul meu Anceu, Toxeu și Plexip, puternicii frați ai Reginei, sunt cu noi !

Anceu, Toxeu și Plexip.

Suntem cu voi !

Poporul.

Trăiască Meleagru !

Regina.

O fiul meu, înainte de a pleca, ridică-ți privirea spre mine ! Nu mi-e frică de viața ta ; căci viața ta atârnă de grija mea, de veghea mea ; și ele-mi sunt neadormite. Cași când Zeițele surâzânde ar fi rupt o rază nestinsă din lună, și mi-ar fi împletit'o în jurul degetelor ca pe un fir luminos de argint ; așa țin viața ta în mâinele mele ! Dar mi-e frică de frageda-ți tinerețe ; de tinerețea plină de avânt și fără de judecată ! O frații mei, voi care numărați ani mai mulți, luați seamă, nu cumva să înainteze în luptă așa încât să mi-l aduceți rănit înapoi.

Anceu.

O Regină nu-ți fie teamă ; Anceu va fi lângă dânsul !

Teseu și Piriteu.

Mergem cu voi tineri îndrăzneți ca să vă ajutăm !

Poporul.

Trăiască Teseu ! Trăiască Meleagru.

Meleagru.

O mamă, înainte de a pleca pune pe fruntea mea
sărutul tău.

(CORTINA).

ACTUL II

SCENA I.

O POIANĂ ÎNTR'O MARGINE DE PĂDURE.

ANCEU și MELEAGRU.

Anceu.

De când ocolim pădurea, de când străbatem câmpul, și ceeace am vrut nu s'a împlinit. Soarele a răsărit și a apus luminând zile întregi dearândul zadarnica noastră oboseală. De câte ori zorile trandafirii încep să alunge noaptea înviorând văzduhul, aștept să se ivească soarele răspânditor de raze, ca să mă rog lui să ne ajute; și în fiecare seară când plin de măreție se coboară în jos de zare, lăsându-și purpura pe cer ca o mantie de glorie, din nou mă rog lui.

Meleagru.

Să nu pierdem răbdarea; căci din atâtea lovituri ce cad fără încetare asupra fiarei, la una se va îndură Zeița să nu-i mai facă scut din puterea ei peste toate domnitoare. De săptămâni întregi de când îl

alungăm nedându-i odihnă, el n'a pierdut din puteri, și noi par'că am prins putere. În fiecare dimineață când mă scol din pat de iarba înrourată, sau de sub frunzișul pletos al marginei de pădure, simt în mine un dor de luptă mai aprins; iar în somnul meu de noapte plutește culoarea aurie a holdelor coapte, pe care le văd ziua în soare, legănându-se în valuri line pe întinsele lanuri.

Anceu.

Sunt bucuros prietenul meu, că am ajuns amândoi aici în poiana înflorită; că nu este nimeni, care ar putea să-ți ea partea, neținând cu tine. Vezi vântul adie blând, tremurând ușor vârful firelor de iarbă, șoptind abia în treacăt frunzișului tăcut; deasupra cerul cald strălucește senin lumii întregi. Ridicăți dreapta în dreptul inimei tale. Înălță-ți privirea în necuprinsul de sus, și făgăduiește-mi că nu te vei mai supăra niciodată decâteori îți voi aduce aminte de cuvintele Reginei.

Meleagru.

O, Anceu, iartă-mă, dacă am fost neascultător blândeii tale povețe! Telamon de departe și-a aruncat arma asupra fiorosului mistreț, iar eu vrând să-l lovesc mai de aproape, am înaintat prea mult într'adevăr; — dacă tu nu te repezeai să mă oprești, poate-și înfigea dușmanul dintele ascuțit în carnea mea.

Anceu.

Și tu mânios că te-am oprit, m'ai împins cu putere strigându-mi: „m'ai împiedecat de a-l lovi!” iar când am vrut să-ți dovedesc că erai în primejdie,

mi-ai răspuns încruntat: „Niciodată n'am să-ți iert!” și-ai plecat din nou spre fiară, dar ea se depărtase prea mult ca s'o mai poți ajunge. Idas și Linceu țineau cu tine, muștrându-mă că nu te-am lăsat să-ți arunci arma, căci, ziceau ei, s'ar fi isprăvit cu această fugă neconținută, lipsită de odihnă... Și Teseu tot așa spuneă...

Meleagru.

Acum îți mulțumesc Anceu; știi tu prea bine că în fierbințeala dorului de a lovi, nu mi-am dat seamă de ce-am spus... Ar trebui să mă muștri mai aspru, ar trebui acum când îmi recunosc vina, să-ți faci o plăcere arătându-mi cât de mare a fost și cât de nedreaptă; ar trebui să te superi, ca să mă înveți altădată să gândesc înainte de a vorbi. Dar tu ești bun, ești prea bun și mă erți înainte de a mă fi certat.

Anceu.

N'aș vrea să faci necaz Reginei, căci copil pe lume nu poate să se bucure ca tine, de iubire mai puternică și neîntrerupt aceeași.

Meleagru.

O, Anceu, desigur n'ai vrea să fac necaz Reginei, dar gândul tău nu-l poți ascunde, căci gândul unui prieten bun nu este niciodată o taină pentru celălalt prieten; fără să vrei îl lași să fluture printre cuvintele pe care le grăești, și eu îl prind dintre cuvinte. Necazul Reginei ar fi adânca ta mâhnire; căci tu n'ai putea să mă vezi suferind. Ochii tăi s'ar preface în două flăcări de milă... O prieten bun, nu-ți fie teamă de mine.

Ancetu.

Zici și tu, cum zic mulți dintre tovarășii noștri „Meleagru nu este niciodată în primejdie“, lăsându-te orbește să te arunci acolo, unde nici unul nu îndrăznește să înainteze.

Meleagru.

Tu vezi primejdia, paremi-se și acolo unde nu este, căci sufletul tău e plin de o singură grije, tremurător de un singur gând; asemenea unei subțiri rămurele ce se mlădie și se îndoie la tremurarea ușoară a unei fâlfâiri de aripă, inima ta tresare la cel mai mic avânt al meu... Ca pe fața lină a unei ape în care se oglindesc în treacăt norii alburii, așa în privirea ta liniștită, se oglindesc pe rând toate mișcărilor mele. De când suntem la această lungă și grea vânătoare, tu ai ajuns să fii ca o coardă întinsă de liră pe care, atingând-o, cele mai gingașe degete de copil o fac să răsunе. Nu vreau să fii așa... ci ca un puternic stejar...

Anceu.

De Zeii, schimbându-mi forma, m'ar preface în stejar, m'ași descoperi de coaja groasă ce înconjură trunchiul, și ți-aș face o ție scut; iar înaintea primejdiilor ce te-ar amenința, mi-ași întinde ramurile toate rând pe rând, ca să primească în rotunjimea lor viguroasă, vârful ascuțitelor săgeți, ori dinții vreunei fiare îndrăznețe pe care ți-ar plăcea s'o alungi și s'o omori; și-ași face din frunzele mele o ascunzătoare deasă și răco-roasă, nepătrunsă de ochi muritori, pe cari aș lăsa-o asupra ta ori decâteori ai fi urmărit de o privire dușmana.

Meleagru.

Ca un suflu tremurător purtat pe aripi de melodii divine, așa este sufletul tău! Nu, prietene, nu! căci dacă tu ai fi acel mândru și puternic ștejar, Zeii s'ar îndurà la rugile mele, și m'ar preface în stejar alături de tine, pentru că frunzele mele să fie scaldate în aceeași lumină senină și străvezie; pentru că acelaș torent să ne ude rădăcinele amândouă, și stropii ace-luiaș nor să ne lovească deodată vârfurile înalte, ridicate la cer; iar când ar veni vântul în spre lăsat de seară, să cânte acelaș cânt frunzișurilor noastre îngemănate, și luna plutitoare în văzduh ca o regină de poveste, să ne îmbrace în argint învăluindu-ne în puterea aceleași raze. Dacă tu ai fi dăruit cu o asemenea viața înfăptuită numai din liniște și măreție, în care visul frunței tale să nu fie întrerupt decât de furtunile cerului, eu rămânând așa cum sunt m'aș simți atât de mic și atât de slab! Un zbucium de-o clipă; un gând tremurător, față de întinderea senină, fără capăt.

Anceu.

Tu ai dreptate, dar trebuind să trăim această viață plină de mișcare a oamenilor, nu uita să-mi făgăduiești ceace te-am rugat.

Meleagru.

Îți făgăduesc sub ploaia de raze a divinului Soare, că nu mă voi mai răzvrăti împotriva vorbelor tale și-a blândeii tale voințe; că voi vedea în tine nu omul care printr'o mișcare îmi va mai zădărnici poate nebunescul avânt, ci întotdeauna pe neprețuitul prieten, care prin vorbele lui îmi aduce aminte de povețele iubitoarei mame.

Anceu.

Acum sunt împăcat, și mă voiu duce liniștit la luptă; căci nu din lipsă de răbdare, mă rugam lui Apolon să pue mai repede capăt lungei noastre vânători, ci din pricina nerăbdărei tale, pe care o vedeam crescând din zi în zi; o simțeam umflându-se ca un val în pieptul tău, și mă întrebam cu groază ce are să se întâmple...

Meleagru.

Știi tu că acel talaz nu se va sparge de o stâncă.

Anceu.

Vin tovarășii!

SCENA II.

(Vine o ceată de Calydoneni înarmați, printre ei e Teseu și Piriteu).

Meleagru.

Ați rătăcit prin pădurea bătrână, nedoborâtă încă de mână de om, până ați aflat poiana înflorită.

Teseu.

Am răzbit prin umbra deasă și nepătrunsă, am luptat cu puternicile ramuri, și ele ne-au făcut drum fără voia lor, căci stau așa, întretesute, cum au crescut de veacuri; și-am luptat cu frunzișul sălbatic care ne bătea peste obraji și peste ochi, și-am străbătut vieți mișcătoare prin acel cor de viață, nebună, neclintită, cari cântă cu fruntea în nori imnuri de slavă Zeilor nevăzuți.

Piriteu.

Sunt pe alocuri drumuri deschise de năvalnicul mistreț, care se năpustește dând jos copacii bătrâni ca pe niște tinere și fragede mlădițe.

Meleagru.

Inima-mi bate de nerăbdare când văd rănilor deschise pe trunchiuri, când aud trosnind, frângându-se cu țipăt de jale, înaltele falnice comori de umbră și de verdeață! Fuga noastră a fost zadarnică, și zadarnic a fost tot ce-am făcut până acum!... Ce mai poate gândul vostru iscodi spre nimicirea sălbăticiunii care ne prăpădește țara.

Phileu.

Împotriva Zeiței, o Fiu de Rege, nu putem face nimic.

Meleagru.

Atunci s'o mai rugăm pe Zeiță.

Toți.

S'o mai rugăm.

Meleagru.

Să ne deschidem inimile și să lăsăm să se înalțe ruga noastră fierbinte, precum se înalță mireasma din florile deschise; și cugetul să ajungă în zbor până la Divinitate, s'o împresoare în caldă cerere, doar ne va împlini dorința.

Toxeu.

S'o rugăm să ne dea izbândă, și să-i făgăduim că-i vom închină viețile fetelor acelor dintre noi, cari vor avea urmași.

Teseu.

Voi calydonenii.

Toți calydonenii.

S'o rugăm și să-i făgăduim.

Toxeu.

O Artemis, Tu care porți nedespărțit arcu aruncător de repezi săgeți, nu pune scut nevăzut înaintea săgeților noastre, împiedicându-le astfel să ajungă la monstruoasa lor țintă! Zeiță, frumoasă Zeiță, care pari că-ți desprețuești frumusețea, care te uiți fără surâs și fără fior în oglinda limpede a izvorului împrejmuit de umbră, cufundă în ertare neiertată jicnire ce te-a făcut să te înarmezi împotriva noastră, și acei dintre noi care vom avea la rându-ne tineri vlăstari, ne vom crește copilele după aspra ta dorință! Căci nici când nu le vom spune că a eșit vreodată din spuma ușoarelor unde alba Zeiță, dușmana Ta, ci le vom întări împotriva ei, adânc închinându-le Ție. Oricât de frumoși și de umezi vor fi ochii lor, după pilda Ta, Nemuritoarea, în fugă sprintenă, urmări-vor neobosite ciutele iubitoare de umbra răcoroasă a întinselor păduri fără margini; și oricât de lung și de mătăsos va fi părul lor, luminos ca scăldat în lumină de Soare, și niciodată muritor nu-l va vedea fluturând în adierea parfumată a vântului! Aspra ca

Tine față de nevinovatu! Acteon le vom învăța să fie!... Acopere Zeiță cu uitare adânc jicnitoare greșeală, și fă ca unul dintre noi, în ceas fericit, să lovească cu moarte mistrețul neapărat de Tine.

Teseu.

Aud trosnind copacii pădurei.

Piriteu.

Cași când cu greu și-ar face loc prin desimea ei gigantul trup al monstrului.

Telamon.

Desigur el este! Mă reped înaintea lui, și arma-mi ascuțită cred că de astă dată își va ajunge la țintă.

Teseu.

Nu e cuminte ce faci Telamon!

Meleagru.

Să intrăm cu toții în pădure, și să-i aținem calea făcând cerc în jurul lui.

Telamon.

Intrați dacă vreți, eu mă duc să-mi încerc norocul.

Phileu.

Nu-l lăsați singur pe Telamon ; Veniți vreo câțiva cu dânsul...

Teseu.

Puternic Piriteu, inamic al dușmănoșilor Centauri, inamic al fraților tăi, vino cu mine să-l apărăm pe Telamon și să ne încercăm noi însă-ne puterea.

Piriteu.

Fără să-mi spui, du-te, și eu te urmez.

O voce din mulțime.

Și noi dece stăm?

Alte.

Noi așteptăm.

O voce din pădure.

Telamon a căzut.

Meleagru (tresărind).

A căzut?...

Voci.

Rănit... rănit?

Vocea din pădure.

S'a împedecat de rădăcina unui arbor.

Meleagru.

Aveți dreptate, noi de ce stăm ! Telamon a căzut ;
Telamon n'a lovit ! Veniți cu toții după mine să
lovim noi.

Din mulțime.

Să lovim !

Meleagru (înfundându-se în pădure).

Zeiță întărește-ne dreapta ! (ceilalți îl urmează).

SCENA III.

HIPASUS și ECHION (ajungând în poiană prin altă
parte).

Hipusus.

O Echion cine era ? Era o Zeiță sau o muritoare ?

Echion.

O Hipusus, Zeiță, Zeiță cred că era.

Hipusus.

Imi era sufletul trist după ce ne-am despărțit de
ceilalți ca să apucăm amândoi o cale singuratică, și
mă gândeam, mergând alături de tine gânditor, ce

vom putea face, dacă din întâmplare ne va eși în cale aprigul mistreț, căci vârful săgeților noastre n'au putere să-l străpungă, ci atingându-l cad la pământ ca niște pene de lemn... Când deodată zării pe culme cea frumoasă întruchipare, și m'am oprit în loc uimit.

Echion.

Ridicând ochii dela pământ, te-am văzut, și-am citit pe chipul tău uimirea, și am îndreptat raza privirei mele în spre locul înălțat unde priveai tu.

Hipasus.

O clipă mi-a părut că visez, că mi se arată în vis fericit sprintena Zeiță luminătoare a nopții; dar ea se apropia de noi și tu te-ai dus să-i vorbești.

Echion.

Pașii mei, lăsând urme în iarba înaltă, sfioși au tăiat drum spre dânsa.

Hipasus.

Eu nu știu de-aș fi putut face un pas căci nu trăim decât prin privire. Nu mă mișcam, dar cu gândul lunecam pe raza lungă și nevăzută care plecă din ochii mei, unindu-i prin aerul senin cu acea arătare divină.

Echion.

Și m'am oprit departe de dânsa, căci mergând îmi ziceam: N'o vei ajunge; ea este ca zarea al-

bastră de care niciodată nu ne putem apropia ; ea este ca fugară zare albastră ce rămâne în veci depărtată.

Hipusus.

Eu singur aş fi vrut să-mi văd ochii atunci ; căci ochii mei erau ca două flăcări abia licărind în veghe obositoare, şi ochii mei deodată s'au luminat. Am simţit valul de lumină care a umplut de viaţă mică lor încăpere : aşa trebuie să se umple de scânteri palidele stele ale cerului, când, dând lumină nopţii albastre, descopere ceva în văzduhuri mai presus de tot ce-au întâlnit până atunci.

Echion.

Înima îmi tremura, nu cumva lumina zilei duşmană privirilor mele, să o soarbă în limpezimea ei, făcând'o nevăzută, căci în fiinţa acelei pe care o priveam, era ceva înrudit cu lumina. Poate că vre-o rază rătăcitoare în necuprins şi căzută pe pământ, să se fi întruchipat strălucitoare în chip de tânără fecioară ; valuri străvezii fluturau împrejurul ei purtând'o scaldată în mângâerea lor uşoară, ca şi când Soarele îngrijat de gîngăşa făptură, ar fi desprins mii de unde din înalt, trimiţându-le pline de puterea lui luminoasă, ca paznici pe pământ.

Hipusus.

Şi vîntul atît de nebun, se făcea blînd ca o adiere trecînd pe lângă dînsa ; şi rîndunelele cerului care străbat seninul ca nişte negre săgeţi, se

opreau din zborul iute ca să auză sunetele dulci ale glasului ei, ce veneau până la mine ca un murmur depărtat și plin de armonie. Veneau ușor legănate pe aripi de vânt și de senin străveziu, veniau să mă înconjoare în șoapte abia auzite, divine șoapte neînțelese care farmecă pe cel ce sta să le asculte.

Echion.

O, Soare negrăit de puternic, ți-a plăcut să trimiți atâta strălucire, s'o arăți ochilor noștri, ca apoi s'o îndepărtezi lăsându-ne uimiți și văzând mereu dispăruta întruchipare divină. Era mai frumoasă decât orice am putea noi închipui, decât orice am putea noi visa în cele mai frumoase vise. Privirile noastre păstrează și acum arătarea ei; în privirile noastre trebuie să fi rămas ceva din strălucirea ei.

Hipasus.

Fii în veci prea mărit o Soare Divin, căci arătându-ne-o nouă, ne-ai arătat lumina Ta altfel de cum o văd ceilalți muritori! Desigur raza Ta fierbinte a sărutat țărâna, și ea a răsărit luminoasă din caldă sărutare; ființa de lumină menită să atingă pământul... Noi am văzut lumina Ta strălucind în cea mai frumoasă întruchipare,

Echion.

În mâna albă avea un arc, iar degetele ei erau ca cinci gingașe petale mlădiate în jurul arcului; trebuie să fi fost un dar al Soarelui de sus, și săgețile din tolba de fildeș atârinate de frumosul ei umăr rotund, păreau a fi frânturi de raze aurii.

Hipusus.

Și ce ți-a spus cât ai vorbit cu dânsa?

Echion.

Din vorbele ei am înțeles că o cheamă Atalanta din Tegea, că a trecut brațul mării ca să vie din Arcadia la noi.

Hipusus.

Murmurul acestor cuvinte ți-a mângâiat atât de dulce auzul! O, țară mult fericită, pe pământul tău a luat ființă, și în umbra munților tăi și-a adăpostit frageda viață până acum. Mi-aș petrece zile întregi ascultând cum cântă izvorul la care mai des și-a stâmpărat setea, și care a scăldat în undele reci piciorul sprinten la fugă. Dar ce îndemn a adus-o până în așa depărtări?

Echion.

A auzit de mistrețul Calydonului, și-a venit să ia parte la vânătoarea atât de grea și atât de lungă pornită de Meleagru.

Hipusus.

Nu i-ai spus că noi am fugit zadarnic până acum după acel monstru sălbatic?

Echion.

I-am spus, dar ea vine din țară străină cu nădejdea neatinsă.

Hipusus.

Nădejdea ei să fie mântuirea noastră; de acum va cădea apriga fiară; căci nu se poate ca răzbu-nătoarea Zeiță, să nu-și potolească mânia când o va vedea asemenea ei, sprintenă, fugind pe potecile înguste, neavând alt adăpost, decât umbra adâncă de păduri, neavând altă dorință decât dorul neîncetat de lumină, și altă mângâere decât atingerea razelor calde ce ne vin dela Soare.

Echion.

Ea a dispărut căutând pe fiul de rege și pe tovarășii lui. Și noi am rămas cu dulcea arătare în priviri și în proaspăta amintire.

Hipusus.

Putem să ne urmăm calea mulțumind divinului Soare că ne-a arătat-o atât de mândră și de luminoasă. De-alungul vieței mele îmi voi aduce aminte de această zi fericită, în care inima mi-a tresărit de divina bucurie ce-au avut-o ochii mei, căci muritorii cari o vor zări, nu vor putea spune că Zeii i-au pedepsit să nu vadă tot ce-au lăsat ei mai frumos pe pământ.

Echion.

Ziua ne luminează calea; să nu întârziem!
(pleacă).

SCENA IV.

TOXEU și PLEXIP.

(Sgomot în pădure)

Toxeu.

Din pricina lui Meleagru se duce bunul Anceu ...

Plexip.

Este oare rană de moarte ?

Toxeu.

L'a sfâșiat rău, și el ca să dea nădejde prietenului, își înăbușe gemătul durerii.

Plexip.

Eu eram mai departe ; am văzut cum mistrețul venea alungat din urmă ; cum Meleagru a înaintat să-l izbească în frunte, însă lovitura n'a fost destul de puternică, și monstrul mai rău înfuriat, s'a repezit să-l străpungă ; Anceu atunci s'a aruncat între el și fiară... Iată-i, au ajuns aici în poiană.

Toxeu.

Ce rană îngrozitoare !

(Anceu e susținut de Tezeu și de Meleagru, ceilalți vin pe urmă).

Teseu.

O, Anceu, ai putut veni până în poiana înflorită ;
să-ți facem un așternut moale de iarbă.

Anceu.

Nu, stau aici pe această moviliță de pământ ;...
așezați-mă încet fără zdruncin.

Phileu (către un alt tânăr).

Ai văzut pe Meleagru ?

Tânărul.

Da, își ascundeă lacrimile în întunecimea pădurei ;
sprijinindu-l pe Anceu, îi curgeau șiroaie fierbinți dea-
lungul obrajilor.

Meleagru.

O, Zei ! Ascultați ruga ce pleacă din adâncul unui
suflet amar chinuit ; nu mai trimiteți adiere să-mi usuce
obrajii umezi, ci stingeți pentru mine orice strălucire.
Viața mea să fie mai pustie decât întinderea mării
nețarmurite ; mai pustie decât întinsele ținuturi bătute
de ploi și de vânturi. Pentru ochii mei să nu mai fie
nici lumină, nici bucurie, dacă pierd din vina-mi ne-
gândită cel mai nobil, cel mai aproape de Voi om
de pe pământ.

Teseu.

Ce simți Anceu ? Pe fața ta trec valuri valuri de
neînchipuită durere ! Mâna ta e rece, ca și când ai

fi ținut-o sub undele unui isvor, și fruntea ți-e ferbinte și tâmpilele îți zvâcnesc, parcă tot sângele s'ar fi strâns să bată în ele.

Phileu (plecat spre Anceu întins la pământ).

Lumina blândă îți va face bine; ridică pleoapele care-ți ard ochii, și seninul de sus te va mângâia.

Plexip.

De unde puteai tu să știi Meleagre, că repezindu-te ca un șoim asupra prăzei vei aduce atâta nenorocire!

Toxeu.

Mama ta cunoscându-te te-a sfătuit bine, dar tu nu ai putut s'o ascuți.

Plexip.

De-ar vedea ea acum tristețea care s'a lăsat asupra noastră ca o mare pedeapsă a cerului...

Toxeu.

Ar plânge cu aceleași lacrimi fierbinți care cad din ochi tuturor.

Plexip.

Din pricina fiului meu ar zice și inima-i s'ar strânge de milă.

Meleagru.

Durerea mea este destul de mare; o nu-mi mai vorbiți. Lăsați-mă singur să-mi frământ gândul și să-mi măsoz greșeala, căci ea nu poate fi măsurată, și mă voi zbate zadarnic copleșit de imensitatea ei; lăsați-mă singur ca un corăbier pe o scândură în mijlocul mării după ce i s'a înecat corabia cu tot ce aveà mai scump, s'aud înăuntrul meu urletul durerii fără margini și fără încetare, ca urletul înfuriatelor valuri.

Teseu.

Copile zadarnic te sbuciumi.

Meleagru.

Lăsați-mă; ori nu; veniți, veniți cu totii și spuneți-mi, și arătați-mi de nesfârșite ori nechibzuința, și-mi aruncați în față vina plină de sânge, și turnați până în fund amarul vostru tot peste durerea mea.

Phileu.

Dece, o Meleagre îți mărești singur chinul inimei tale?

Piriteu.

Noi nu putem împiedecà cu nimic, cele orânduite de Zei!

Teseu (plecat spre Anceu).

O, Anceu însfârșit ochii tăi se deschid la lumină, și văd că ai putere să te ridici (încearcă să se ridice).

Meleagru.

O prietene ! Indură-se Cerul ! Indură-se Zeii ! Dă-mi mâna ta și lasă-mă să ți-o încălzesc cu suflul vieții mele... lumini adânci strălucesc în ochii tăi, lumini adânci și blânde ca luminile cerești ; Nu te mișcă, rămâi așa, căci, eu sunt lângă tine, și voiu stă pururi lângă tine să fiu slugă poruncilor tale.

Anceu (privind la Meleagru).

Văd o lacrimă pe obrazul tău ; o lacrimă care ți-a lunecat din ochi fără de voe ; să ridic mâna s'o șterg ca pe un bob rotund de rouă ; s'o culeg ca pe un mărgăritar mult prețios. — Ce am făcut eu până acum ? Am dormit ? am dormit un somn adânc, în care mi-a amorțit durerea.

Meleagru.

Cât de mare-ți este durerea, o Anceu ! Este ca imensitatea în care ne pierdem privirile ridicând ochii în sus ? Sau este nepătrunsă și întunecată ca vecinicia fără de început și fără de sfârșit ?

Anceu.

Ca o undă ușoară care tremură o clipă pe întinderea fără margini a apelor mereu izvorâtoare ; ca un fum străveziu care se împrăștie în drumul nemăsurat al vânturilor ; un suspin trecător înghițit de liniștea eternă... Durerea trece ;... Un nor mai întunecat pe albastrul de sus, și soarele va străluci iar ca mai înainte...

Phileu.

O, Anceu, cuvintele tale sunt bune ca parfumul ce-l dăruiesc neștiutoare florile în mijlocul verei! Și suferința ta este frumoasă și plină de tăcere ca suferința marilor eroi.

Teseu.

Fața ta este senină, și rana-ți este adâncă.

Meleagru.

O, Anceu, sufletele noastre sunt lumină desprinsă din lumină, dacă sunt toate ca sufletul tău: căci nimic nu te poate turbura; și în durere ca și în bucurie privești lumea întreagă cu aceiași ochii plini de raze strălucitoare de liniște și de bunătate. Aș vrea să le am vecinic în mănuchi, să-mi hrănesc privirile din ele, dar ploapele tale se lasă, și ele sunt fugătoare ca umbra și ca lumina.

Anceu.

Desigur, căci numai lucrurile greoaie sunt mereu aceleași; tot ce e înfiripat din lumină se cerne și se împrăștie; și tot ce este scânteere pierе după ce a luminat! — O, nouri nu-mi întunecați Soarele!

Toxeu.

Cum îți mai simți rana Anceu? Nu ești obosit? Nu vrei nimic dela noi?

Anceu.

Nu vă pierdeți timpul stând lângă mine; lăsați-mă singur cu Meleagru, și voi porniți iar cu nădejdea de a putea pune capăt nenorocirei Calydonului; căci așa este orânduit rostul pe pământ; nădejdea-i ca izvorul nesecat; undele curg și se pierd în depărtări, sau le soarbe țărâna și cerul, și altele viu neîncetat mai proaspete și mai cântătoare.

Phileu.

Vrei, o Anceu, ca noi să plecăm; dar în inimi vom purta mereu tristețea despărțirii, căci doi buni tovarăși vor lipsi din ceata noastră, și îndemnul va fi mai slab, și fuga mai puțin vioaie; și vom avea pururi în ochi frumoasa și dureroasa ta cădere.

Anceu.

Ajunși în umbra plină de viață din mijlocul pădurii, ve-ți uita în curând trista sfâșiere a trupului meu; o adiere încărcată de mii de ciripiri voioase vă va mângâia auzul izbit de acel țipăt nestăpânit al durerei, și veți trăi cu sufletul înălțat în măreția firei, cu mângâietoarea închipuire că nici n'a fost vreodată durere pe pământ.

Teseu.

Prieteni rămâneți în loc înverzit, și Soarele de sus să-și arunce blând razele asupra voastră!

Meleagru (adânc îndurerat).

O, Teseu, de-acum nădejdea poporului nostru este numai în tine. Gura mea nu poate să-ți spue mai mult; Apolon să te încunune și de astădată cu laurii izbânzei?...

Plexip.

De vrei, o Meleagre, să stăm și noi lângă tine; frați ai mamei tale, acelaș sânge curge în vinele noastre. Îți vom fi sprijinul tinereței, căci tinerețea e slabă față de grelele încercări.

Meleagru.

Vă mulțumesc, dar ajutorul vostru ce poate fi mare, nu trebuie să lipsească acelor mulți, cari pleacă să-și mântue țara: Duceți-vă cu ei; Zeii vor avea milă de mine.

Toxeu.

Plecăm dar împreună, căci într'adevăr brațele noastre sunt puternice, și poate vei afla în curând de bucuria Calydonului.

Anceu.

Aș vrea să fie atât de curând încât să mă pot bucura și eu!

Phileu.

Rămâneți în poiana înflorită, și calda prietenie să vă fie mângâierea, și dulcea speranță, și alinare.

Anceu.

Ori unde vă va duce întâmplarea, să nu fiți cu grije de noi, căci noi suntem fericiți pentru că suntem împreună.

Phileu.

Rămâneți în ploaia de raze a tăriei albastre, și iarba și gingașele flori fie martore tremurătoare ale șoptelor voastre purtate de vânt. Rămâneți în lumină senină.

Meleagru.

Plecați cu bine, tovarăși.

Anceu.

Ridică-te, o Meleagre; ridică-te și pentru acel care nu mai are putere, și uite-te mult după ei, până va dispărea cel din urmă... Uită-te cum se cufundă unul câte unul în umbra fără de soare, după perdeaua de frunze; în umbra răcoroasă din care vor eși pe urmă iar, doritori de căldură și de viață sub cerul înalt și liber!

Meleagru.

S'au dus, s'au dus cu toții; și am rămas singuri, o Anceu; doi prieteni față în față...

Anceu.

...In ceasul cel din urmă.

Meleagru.

O, nu! Nu vor fi Zeii atât de nedrepti! căci ei simt ca și noi, și sunt purtați ca și noi de toate valurile simțirei;... și ei pot să-și închipue ce adânc zguduită și ce tristă rămâne viața după ce nu mai este decât țărână, ființa atât de aproape sufletului tău.

Anceu.

Atunci ca și acum, vom fi tot atât de aproape; nu trebuie să plângi.

Meleagru.

O, Anceu! Ce vorbești...

Anceu.

Nu trebuie să plângi; căci de dincolo de apele Styului, sufletul meu va fi tot al tău, precum al tău de aici de pe pământ va rămâne al meu!... (O mișcare dureroasă). Adu-mi te rog câteva ramuri tinere de stejar.

Meleagru.

Îți aduc tot ce dorești; poruncește-mi... ca și când mi-ar porunci un Zeu iubit. — Porunca ta mi-e dulce ca o dovadă că vrei, că poți să vrei, că vei vrea și de acum înainte!... Mă duc să-ți aduc din bătaia vântului, din puterea pădurei.

Anceu.

Nu te-aș trimite, căci clipele de acum fug, și nu se vor mai întoarce; și ele sunt neprețuite. N'aș

vrea să te îndepărtezi cu nici un pas de mine, dar uite (ți arată locul rănei).

Meleagru.

Ești plin de sânge ; o lasă-mă să te îngrijesc, să te înfășor din nou...

Anceu.

Nu, prietene, nu ! căci mi-ai pricinui zădarnica durere, și ochii tăi ar avea o priveliște însângerată fără nici un folos. Du-te și adu-mi crengi verzi de stejar, căci vreau să acopăr aceste haine ude de sânge, pentru ca tu, care vei sta lângă mine să nu fii turburat mai mult, crescându-ți în inimă mila odată cu durerea.

Meleagru (în pădure).

Frângeți-vă fragede mlădițe, la atingerea degetelor mele, și din tulpina voastră ruptă, lăsați să curgă nevăzute lacrimi, și de pe frunzele voastre răpite vieței, lăsați să se înalțe neauzite suspine ! Dacă aș putea, fiecărui lob al vostru să-i dau o parte din sufletul meu, din ușoare ca suflu de vânt, vântul n'ar mai putea să vă miște ; și dacă mi-aș îngropă inima în pământ, ca un stejar bătrân să se hrănească dintr'însa, frunzișul lui s'ar întuneca de-ar crede lumea neștiutoare că noaptea l'a învăluit pentru întotdeauna în culoarea întunericului ei. O, pădure, pădure, tu te cutremuri simțind imensitatea durerei mele ; dă-mi tărie din tăria ta, să plâng înăuntrul meu. (Vine către Anceu).

Anceu, îți aduc un braț plin ; așa ți-a fost dorința...

Anceu.

Acopere această parte rău rănită din care sângele pământului se întoarce în pământ, și lasă-mă să ating răcoarea lor cu mâinele mele tremurânde, căci ele se vor vesteji în curând de căldura trupului meu! Și acum așează-te aici, lângă mine. Uite-te la verdeața proaspătă și strălucitoare, și uită că sunt rănit, că zac fără putere întins la pământ. Inchipuește-ți că glasul meu se ridică dintr'un tufiș șoptitor ce crește pe un mormânt... într'o câmpie întinsă fără capăt, unde privirea se pierde înecată în zarea albastră, ori la marginea unei ape, unde șoapta frunzei se îngână cu șoapta de undă.

Meleagru.

Inchid ochii și ascult, și mă înfior; căci glasul tău se îndepărtează ca și când s'ar înălța tot mai sus, tot mai departe; îmi vine din înălțimi necunoscute, încât mă întreb de unde-mi vorbești, de unde-mi picură cuvintele tale atât de slabe și de limpezi? — O, Anceu țin mâna pe fruntea ta; îmi trec degetele prin părul tău! Vreau să te simt lângă mine, să te simt pe pământ... Cum ai putut prietene, să te asvârli așa între mine și fiorosul monstru, fără să te gândești o clipă la nenorocire? Cum nu te-ai gândit măcar la durerea mea nemăsurată? Cum nu te-ai gândit că în lumea întreagă nu va mai fi loc pentru mine, căci lumea întreagă s'ar umplea de suspine.

De ce ai vrut să suferi tu, durerea ce trebuia să-mi vie mie? Nu știai că pentru mine primejdia-i numai trecătoare?

Anceu.

Intr'o zi, stăteam întins în iarbă cu mâinile sub cap, privind în adâncul cerului; și am văzut niște palide scânteeți de lumină care tot jucându-se au înfiripat niște chipuri frumoase, pierdute în senin. Ochii mei abia puteau să deslușească... erau chipuri de Zeițe; erau Parcele desigur, căci una dintre ele a tăiat firul unei vieți, și un gând tainic mi-a spus că era firul vieții tale. Luminele au dispărut. Seninul fără pată strălucea deasupra pământului, iar tu care odihneai lângă mine ai oftat din adânc.

Meleagru.

O, clipă fatală! O, Cer nemărginit cum ai putut îngădui asemenea jertfă!

Anceu.

Vecinicia se apropie și sunt gata să trec în ne-cuprinsul ei! O, Meleagre să nu-ți pară rău de fapta mea; pentru tine cu sufletul bucuros m'aș fi aruncat în cea mai neagră genune!... Tu în locul meu n'ai fi făcut la fel? Chiamă-ți gândul și întreabă-l, și întreabă-ți inima! Adu-ți aminte; nu este de mult... Visul tinereții tale care înfloria atât de frumos în lumina tainică a speranței!... Ce-ai făcut dintr'însul?... Unde e acum?...

Meleagru.

O, Anceu, ce-ți mai întorci gândul înapoi? Singura și fierbinte mea dorință: să fii tu iar sănătos, și toate florile viselor nebune le-aș scutura înaintea

pașilor tăi; să calci pe ele, să le zdrobești, să-ți întind covor nepătat de-alungul căiei... Și m'aș învinovăți că mi-e sufletul sterp, că nu are destulă putere să înflorească în mii de iluzii, să-ți-le întind pe toate fără pic de amar, darul cel mai scump pe care ți l'aș putea face.

Anceu.

Vorbește-mi de visul tău frumos! Vorbește-mi de fericirea ta visată! Vorbește-mi cât mai e timp ca să mă pot bucura de dansa; nu lăsa clipele să zboare, căci ele lunecă mai ușor ca pasările mării. Șoptește lin; închipuește-ți că ești singur, și că eu te ascult din depărtări nemăsurate... Lasă-mă să adorm în dulcea poveste a visului tău, și moartea să vie chemată de cuvintele iubirii...

Meleagru.

Plânge inima mea cu lacrimi de sânge; iubire nu mai este într'însa, nu mai este decât durere! De-ar putea lacrimi fierbinți ce cad din ochii mei să-ți încălzească mâna rece! — Dar ce să poată lacrimile mele, când nici atotputernicile raze ale Soarelui care dau lumină lumii și tărie pământului, când nici ele, nu mai au nici o putere.

Anceu.

Clipa cea mare a despărțirii a sosit! Ține-mi mâna în mâna ta ca să-mi fie trecerea lină, și nu turbură cu plâns liniștea măreață și nepătrunsă! De ce să plângi; uite-te împrejurul tău: totul tace!... Eu mă duc, și de nu sunt lângă tine, spune-ți că sunt undeva mai sus decât pot străbate privirile muritoare!

În necuprinsul liniștei vecinice va fi sufletul meu, desfăcut de haina de țărână, și tu la rândul tău despo-vărat de gând și de simțire te vei înălța tot acolo, când vor vreă Zeii ca sufletele noastre să se împreune în regăsirea eternă. Până atunci trăește-ți viața ta aici între oameni;... și fii mare... și fii fericit... (Închide ochii).

Meleagru.

Ce-mi vorbești de mărire și de fericire când liniștea se întinde pe chipul Tău! O, mai bine să mă înalț odată cu tine mai sus de țaria albastră! căci rămânând rătăcitor pe pământ, florile nu vor mai avea surâs, nici razele căldura, nici undele cântare;... voi stă în umbră precum voiu stă și în lumină. Mai bine să mă împrăștiu odată cu tine în făr-de-marginile firei;... sau să rătăcim amândoi pe malurile fluviului de foc... În chin sau în bucurie să fim mereu împreună, să nu ne poată despărți nici valurile, nici flăcările, nici eterul...

Anceu.

Cine vorbește?... mai ești lângă mine?... Aud cuvinte care cad după cuvinte, dar rostul lor nu-l înțeleg...

Meleagru.

Sunt lângă tine, Anceu, sunt aici lângă tine,... și strâng mâna ta într'a mea, iș-ți apăs fruntea cu mâna. Nu simți nimic? Spune-mi, mai spune-mi măcar un cuvânt. Nu mă lasă fără răspuns! Ochii tăi s'au închis și gura-ți este mută... O, deschide-te pământ

și îngHITE-mă căci Anceu nu mai este : — Curgeți lăcrami, curgeți pe trupul lui fără suflare ! Prefaceți-vă în două izvoare ochii mei, ca odată cu picurile voastre să mi se strecoare pic cu pic simțirea toată ! O, Anceu, unde ești ? Pe ce tărâhuri rătăcești, pe când eu am lângă mine înfățișearea ta de om ! Fii pe aproape și vântul lin să-ți ducă jealea inimei mele ! — Arată-te, vorbește-mi ; spune-mi unde ești ? — Ce să fac rățăcitor pe pământ fără tine ?... Voiu stă aici, lângă trupul tău, nemișcat, căci deacum viața mea nu va fi decât o așteptare a morței ; voiu stă în locul din care ai plecat tu, până când Zeii mă vor chema în lumina lor divină alături de tine ! Căci vreau să plec și eu din același loc fatal ; vreau ca liniștea să mă cuprindă aici, lângă tine îngropat în pământ. Cu arma mea îți voiu săpă groapa ; și voiu mai săpă una alături de a ta !... Cum pot eu să săp țărâna spre a acoperi pe veci figura lui Anceu ? Unde voiu mai vedeă luminile ochilor lui ? Unde voi mai întâlni bunătatea inimei lui ? Se vede că Zeii aruncând asupra noastră prea multă durere ne fac nesimțitori ! Sari țărână ! săriți bulgări ! Fierul străbate zbârnâind pământul ... De unde am atâta putere ?... Sunt oare un Titan ?... Eu sap groapa lui Anceu... Nu mă vedeți voi copaci ai pădurei ?... De ce cântați când eu plâng !... Nu sunt lacrimi în ochii mei ?... E prea amară durerea... Dar voiu plânge ; voiu plânge ;... nu va mai trebui izvor rădăcinilor voastre ;... voiu plânge dar n'am putere ! — Trimeteți-mi sufletele voastre ; deschideți-vă trunchiul, și lăsați hamadryadele să vie plângătoare să sape această groapă, căci eu am scos câțiva bulgări de țărână și credeam că am ajuns până în taina pământului ! Nu, nu sunt un titan !... Nu sunt decât un slab muritor... (cade abătut).

SCENA V.

(Vin tinerii Calydoneni cari iar parte la vânătoare în frunte cu Toxeu și cu Plexip).

Plexip.

O, Meleagre, tu stai aici, abătut de durere, lângă trupul mort al lui Anceu. Înțelegem prea bine jalea ta adâncă, căci și noi suntem întristați, dar trebuie să-ți strigăm cu toții deodată: scoală-te și vino!... — căci nimeni nu poate să înlăture nenorocirea, și poporul întreg te roagă să vii. — Vom îngriji de prietenul tău, și la întoarcere îi vom face libațiuni așa precum se cuvine și precum dorești tu pentru el.

Meleagru (ridicând capul dela pământ).

Cine-mi vorbește? Este vre-o voce omenească în care să nu tremure mult prea ușoarele lăcrămi? Și sunt ochi omenești din care să nu izvorască raze prelungi de tristețe? — Cine-mi vorbește aici în pustiul pădurei? (Se uită bine la ei). Voi sunteți, Voi, în mintea mea trăește încă puterea amintirei?

Veniți tovarăși, veniți și săpați groapa începută de mine. Măinile mele, ca niște mâini de copil; și pieptul meu cu un piept de copil... Durerea este prea mare... Veniți și săpați groapa aceasta!...

Toxeu.

O, Meleagre, Teseu desnădăjduit și obosit a plecat în țara lui; lasă tot și vino, căci poporul a întreat oracolul, și oracolul a spus: „că de nu cade astăzi lovit de cea mai ageră mână nu va mai cădea niciodată“. Vino, Zeița înduplecată de mâhnirea ta, te va ajuta să-l lovești!... Tu ești cel mai ager... Vino!

Meleagru.

Ce-mi spuneți voi atât de străin, de inima mea nu poate înțelege! Este vre-o gură în toată lumea care să nu vorbească de moartea lui Anceu? Și este minte care să poată gândi altceva? Privirile voastre cad asupra lui; mângâiați-l blând cu privirea... dar să nu puneți mâna pe dânsul, căci rana-i este adâncă și liniștea domnește pe chipul lui, liniștea nepătrunsă, regina vecinicii.

Plexip.

Fiu de Rege, gândeștete la poporul Tău, și împrăștie-ți tristețea, — nu te lăsa copleșit de dânsa. Vino! Fă câțiva pași în iarbă proaspătă și răcoarea pădurei îți va da putere.

Meleagru.

Cine va îndreptat pașii spre acest loc plin de durere? Lăsați-mă singur cu bătrâna pădure, căci ea îmi va ajuta mai mult decât voi; ea nu vorbește; ea nu turbură liniștea morței! De-ar putea vântul să-mi ducă suspinele până la dânsul unindu-ne sufletele prin cale nevăzută! Câte odată o undă blândă de ușurare dă curs lăcrărilor mele, și cred atunci, că el care nu este decât un suflu trece pe aproape de mine. (Un grup de locuitori nearmați din Calydon vin să-l găsească pe Meleagru).

Poporul.

O, mântuirea noastră! O, Meleagre!

Toxeu.

Uite, a venit poporul să te roage. Nu mai sta aici când brațul tău ar putea face o minune pe ziua de azi!

Poporul.

Astăzi, numai astăzi, ia arma în mână! Așa voește Cerul; mântuește-ne de nenorocire, o, Meleagre, și ne vei fi Rege și Zeu!

Plexip.

Ascultă vocea supușilor tăi; nu fii surd la chemarea lor!

Poporul.

Nădejdea noastră, ești tu, o, Meleagre!

Meleagru (ridicând capul dintre mâini).

Ce sgomot se ridică de pe pământ în slavă? V'ați adunat mulți aici!... Voi sunteți oamenii buni din lume... Ați venit să plângeți cu mine lacrimi amare și fierbinți!... Veniți... Veniți!... Voi toți veți avea puterea să-i săpați o groapă... Nu puteți?... Vi se frânge inima de milă și de durere? Ori n'aveți cu ce? Cu arma mea, căci nu are la ce să-mi mai slujească (tăcere în mulțime). Săriți bulgări din pământ și faceți loc în adâncul vostru, căci vreau să mă îngrop pe mine învăluind în țărână pe prietenul meu mort... Cine mă chema fiu de rege?... și spunea că sunt mare și că sunt puternic; fără el nu sunt nimic!... Fără-mă-te țărână în praf moale și dulce căci tu vei acoperi pentru todeauna ochii lui Anceu.

Din popor.

O, Meleagre! O, fiul Regelui nostru! Fie-ți milă de nenorocirea supușilor tăi! Astăzi este ziua hotărâtă de Zei; de nu vii acum suntem pierduți pe veci.

Meleagru.

Cine v'a strâns împrejurul meu? De ce-mi veniți cu sgomotul lunei? Și cum de puțeți vorbi când vântul însași tace, când pădurea bătrână își ține nemișcat frunzișul, când izvorul chiar a amuții în cursul lui... Nici o șoaptă în întreaga natură... Numai durerea mea trăește aicea... O, lacrimi, veniți binefăcătoare și îmuiți-mi ochii, și ușurați-mi sufletul!... Aș vrea să-mi înalț durerea până la Zei... Lăsați-mă să plâng;... nu turburați adânca-mi tristețe, căci ea este ca un imn care se pierde în nemărginire izvorând neconținut din sufletul meu... Lăsați-mă să plâng...

Din popor.

Ce putem noi face? Trebuie să ne grăbim căci ziua-i pe sfârșite.

Meleagru.

...Și nimeni nu vrea să-i sape groapa. Inima lor e tare ca o bucată de stâncă, și suspinele durerei se sparg de inimile lor, ca valurile mării de colțurile stâncilor! Dar fii fără grije, o prietenul meu, căci pentru tine voiu despica un munte,... să-ți fac mormânt măreț cum n'a mai avut nimeni... Voiu avea în ființa mea puterea vântului în furtună!... Senin fără de margini strecoară în sufletul meu, o rază mângâietoare din liniștea ta necuprinsă... O, lacrimi nu mai curgeți,

căci una câte una voiu îmi furați puterea... (iși lasă iar capul în mâini).

(Unul dintre Calydoneni nearmați celor înarmați). Ce să facem ?

Altul.

Ați văzut pe frumoasa fecioară străină ce poartă arc asemenea Zeiței ?

Altul.

Ea știe de nenorocirea noastră și știe cea spus oracolul de azi.

Altul.

Poate într'o săgeată a ei să ne stea mântuirea.

Toxeu.

Ce vorbiți voi ? O femeie !... Suntem destul de mulți pentru a omorî o fiară !...

Poporul.

O, Fiul Regelui nostru, ascultă-ne chemarea !

Plexip.

Destul atâta rugă... E surd la chemarea voastră ! Lăsați-l și veniți cu noi ! căci noi frații Reginei vom porni în frunte dacă el nu vrea să meargă ! O, Meleagre rămâi cu jalea ta ! Poporul vede că nu te gândești la dânsul ; plecăm dar fără tine !...

Toxeu.

Vom și singuri să ne acoperim de glorie !

Plexip.

Cununa de lauri va fi a noastră ! (Pleacă toți).

Meleagru.

Plecați ! Plecați ! și vântul să ducă departe de mine sgomotul vostru !... Hamadryade ale pădurei eșiți ușoare din trunchiurile de copac ; strângeți-vă în cerc împrejurul lui Anceu și lăsați să curgă, pe această mână de pământ, lacrimile voastre pline de răcoarea frunzelor în șoaptă, ca o divină libațiune căzută din ochi fără vină, și apoi cu mâinile voastre subțiri acoperiți-l cu țărâna din urmă ! ...Să mai treacă câteva clipe, și Ele se vor strânge din toate colțurile pădurei, și vor plânge împreună, și vor cânta împreună, și te vor îngriji cu mâinele lor desprinse din ramuri ; iar eu voiu privi cu umezii ochi la această tristă despărțire a noastră !... (Se pleacă peste el). Să mă mai uit la chipul tău, căci le aud venind, și este pentru cea din urmă oară ! Adio Anceu, până mă voi coborâ lângă tine ;... până mă voiu înălța la tine !... Sunt cele din urmă cuvinte pe care le șoptesc plecat asupra ta... Tu care te-ai jertfit pentru mine... Adio ! Anceu. Adio !...

SCENA VI.

Atalanta (care de câteva clipe privea la această scenă).

O, stele ale cerului, întunecate de lumina zilei, odată cu noaptea pe când veți sclipi deasupra pământului, razele voastre vor păli la această dureroasă priveliște.

Meleagru (ridicând ochii spre dânsa).

Care a fost pomul atât de milos încât să-mi asculte ruga și să mi-o împlinească! Dar de ce ai venit singură și de ce porți arc? Aruncă arcul departe de Tine și vino, și chiamă în plâns pe celelalte surori căci Anceu a murit și toată pădurea îl plânge.

Atalanta.

Știu, o, Fiu de Rege, de trista moarte a lui Anceu, și voi plânge alături de tine, și voi cânta un cântec de jale de-mi va răspunde natura întregă în freamăt prelung de tristețe.

Meleagru.

O, Tu, care înțelegi ce-i amarul, de ce nu arunci arcul din mână? De ce stai departe ca o arătare? De ce nu vii, și cu mâna subțire, rotundă ca creanga în care a fost închisă, să-mi ajuți să așezăm în pământ trupul lui Anceu udat de lacrimi! căci mâine Soarele răsărind nu mai trebuie să-l găsească aici! Fie-ți milă de umbra lui Anceu!

Atalanta.

O, tânăr fiu al Regelui din Calydon, o, Meleagre, voi plânge și-ți voi ajuta, dar mai întâi vino cu mine!

Meleagru.

Unde vrei să vin, Divinitate a pădurei, și cum vrei să las trupul lui Anceu?

Atalanta.

O, biată minte răătăitoare.

O, Meleagre. Nu-mi voiu lăsa arcul din mână până nu-ți voiu vedea mâna înarmată. Ia-ți arma și vino! Zeița îți poruncește să faci așa, căci Ea vrea să te acopere astăzi de glorie.

Meleagru.

Glorie este un cuvânt, pe care nu-l înțeleg. O, Divinitate a pădurei, o singură rugă fierbinte se înalță din sufletul meu către Zeița atotputernică: Să poruncească Parcelor să-mi curme firul vieței; căci ea poate citi în inima mea plină de durere.

Atalanta.

Credeam, o, Meleagru că în tine arde dorința de a-ți răzbună prietenul mort.

Meleagru (tresărind).

Și cum l'aș putea răzbună?... Eu nu mai am putere de gând; învață-mă Tu care știi ce-i amarul, și care-ai venit trimeasă de mila pădurei.

Atalanta (ti dă arma în mână).

Ia-ți arma și vino. Nu este timp de pierdut. Auzi crengile trosnind? Monstrul trece; tu trebuie să-l o mori.

Meleagru.

Il omor ! Il omor ! Și mort ți-l voi da ție, căci tu ești răzbunătoarea lui Anceu. O, arma mea iubită, martora lacrimilor mele, fii unealta răzbunării ! (Se infundă amândoi în pădure).

SCENA VII.

(Vine poporul neînarmat care ocupă partea din fund a scenei).

Unul dintre ei.

Să ne oprim aici în poiană, căci de aici vedem tot ce se petrece în pădure.

Altul.

O ! Bunul fiu al Regelui nostru ! El a plecat cu arma, și nu ne-a uitat, și nu ne-a lăsat în nenorocire.

Altul.

Trupul lui Anceu a rămas nepăzit ; să-l culcăm în umbra copacilor bătrâni (il mută în umbră).

(Unul dintre acei cari stau de partea pădurei unde se petrece lupta) ... Ei se luptă în frunte cu Toxeu și cu Plexip cari n'au făcut nimic fără Meleagru... Se luptă de aproape... Toți aruncă săgeți asupra fiarei.. Atalanta din Tegea l'a lovit după ureche, și sângele picură din locul străpuns de săgeata de aur.

Mulțimea.

Laudă fecioarei din Tegea.

Acel (care privește în pădure).

Meleagru se pregătește să-și arunce arma.

Din mulțime.

Acel care și-a învins durerea ca să ne mântue pe noi de rău.

Vocea.

Meleagru lovește ! (se aude un țipăt prelung sălbatic)
Mistrețul a căzut.

(Mulțimea strigă). Trăiască Meleagru ! Meleagru, acel ce și-a învins durerea ca să ne apere pe noi de rău.

Vocea.

Nimeni nu îndrăznește să se aproprie de fiară...
Tot fiul regelui nostru îi dă cea din urmă lovitură în cap.

Poporul.

Trăiască Meleagru !... De acum înainte el este
Regele nostru ! Slăvit și iubit, Regele nostru !

Vocea.

El dăruiește fecioarei din Tegea monstruoasa pradă
a vânătoarei.

Mulțimea.

E dreptul lui s'o dăruiască ! Facă precum vrea !
Slăvit fie Meleagru !

Vocea.

Tăceți! O ceartă s'a ivit între fiul Regelui Oeneu, și frații Reginei, Toxeu și Plexip.

Mulțimea (din partea opusă).

Spuneți ce ceartă, voi care vedeți.

Vocea.

Toxeu și Plexip nu vor ca o femeie să fie atât de încărcată de glorie, și nu o lasă pe Atalanta să primească darul lui Meleagru; și pe Meleagru îl opresc de a o dărui.

Mulțimea.

Facă cum vrea! Glorie lui Meleagru (parte din mulțime care se uită în pădure dă un țipăt).

Unul dintre acei cari sunt departe și nu văd.

Ce țipăt dureros se înalță din piepturile voastre.

Vocea.

O, ochi, închideți-vă să nu mai vedeți o armă mânjită de sânge atât de înrudit! Soare puternic cum de poți privi senin asemenea îndoit omor. O, ceas nenorocit!

Cealaltă parte din mulțime.

Ce s'a întâmplat? Dece omor vorbiți?

Vocea.

Fiul Regelui nostru a omorât în ceartă pe frații mamei lui.

Din mulțime.

O, Zei! Dece ne-am bucurat prea mult? Cerul a vrut ca iar să ne întristăm.

Vocea.

Toți s'au strâns cu durere în jurul celor căzuți!
Iar fiul Regelui a plecat și fiica Tegeiei îl urmează
îndurerată.

Din mulțime.

Zile triste trimise asupra Calydonului.

Vocea.

Taceți! Taceți! Meleagru și Atalanta vin înspre
noi cu capul plecat spre pământ, pășind în liniște
adâncă.

Din mulțime.

Ce să facem? Cum să-l primim?... căci oricât de
grea i-ar fi crima, el este mântuitorul nostru!

Vocea.

Să-l primim în tăcere! Nu se cuvine astfel. (Meleagru
cade plângând jos la trupul lui Anceu).

Atalanta (privindu-l).

Ce-am vrut să fac, și ce-am făcut?

(CORTINA)

ACTUL III

ACELAȘ DECOR CA ÎN ACTUL I.

SCENA I.

(Regina cu suita ei ese din palat și se întâlnește cu fetele și cu Melita care vin înspre palat).

Altea.

De unde veniți atât de albe? Regele, tatăl vostru cu toată bătrânețea a învins boala grea, și eu v'am căutat pretutindeni ca să aducem mulțumire Zeilor de sus.

Gorgea.

Venim dela templu dragă mamă. Sufletele noastre s'au înălțat către cer pe raze de adâncă recunoștință, căci cerul binevoitor ne-a ascultat rugile făcute în fiecare zi pentru sănătatea scumpului nostru părinte. L'am văzut astăzi mai senin și mai surâzător; viața și-a reluat cursul liniștit al înaintatei vârste și de pe fruntea lui s'au șters adâncile brazde săpate de chin. Fără să-ți spunem un cuvânt, cu inimile pline de ce-

rească fericire, ne-am îmbrăcat în cele mai albe haine, și ne-am îndreptat pașii spre altarul Zeului vieții și al luminei.

Altea.

Pașii mei alături de ai voștri, ar fi luat calea aceluiași divin altar !

Gorgea.

O mamă, noi știam că tu stai iubitoare în fundul palatului, hrănind cu grije focul nestins ; știam că nu vrei niciodată să te îndepărtezi, căci acolo-i comoara vieții tale, acolo e sufletul și inima ta.

Altea.

Până la templu aș fi mers cu voi, căci Regele era pe moarte și Zeii luminei i-au dăruit viață. Vreau ca sufletul meu recunoscător, dela altar să se înalțe la cer, și privirile mele în caldă adorare să se înalțe spre statuia divină. — Rămâneți, voi care veniți cu ființa plină de lumină, după ce a-ți îngenunchiat mulțumitoare la picioarele marelui Zeu ! — Eu mă duc, și nu va trece mult până mă voiu întoarce, pentru că niciodată nu pot fi departe fără grije, cu gândul mereu la scumpa viață încredințată mie (Regina pleacă).

Gorgea.

Du-te mamă, și lasă-ți sufletul despovărat de orice gând să se înalțe senin în slavă. Noi suntem aici surori iubitoare !... Lăsa-ți grija neadormită la pragul palatului tău !

SCENA II.

(Regele, Oeneu vin din palat încet, sprijinit pe un toiag).

Regele.

Toiag, sprijinul bătrâneții și al slăbiciunei, fii reazim puternic slabului meu trup !

Fetele.

O tată ! Tată !

Agavea.

Cum ai venit singur ?

Galatea.

Cum te-ai încumetat să pleci neînsoțit ?

Gorgea.

O Tată, lasă toiagul pe care-l muți cu greu din loc în loc ; Noi patru suntem împrejurul tău ; treceți mâna pe după gâtul meu, și reazemă-te pe umărul meu cu nădejde. Soarele m'a crescut și m'a întărit : nu-ți fie teamă că mi-ar fi prea grea povară.

Oeneu.

O toiag înflorit al bătrânului rege bolnav.

Fetele.

Nu, nu ! A fost...

Regele.

Slavă Zeilor! Am fost... precum ziceți voi!... și mă întrebați cum m'am încumetat să vin?... De când am venit, sunt altul... Lumina, seninul, verdeață și voi ca patru mândre flori mângâiate de vânt și de raze... De ce să fi stat singur închis în palatul meu?... Aici cât vede ochiul împrejur numai viață, bogată și tânără viață, care cântă, care tremură în adiere, care ciripește înălțându-se la cer... Lumina dulce mi-a înviorat ochii slăbiți, și blânda căldură ce se revarsă de sus a aruncat un val purpuriu pe îngălbeniții mei obraji... Nu e așa?

Agavea.

Da, da, tată! De când vântul se joacă, făcând rășcoală în barba ta lungă și albă, într'adevăr luminile ochilor tăi sunt mai strălucitoare, ca și când un pic de soare s'ar fi furișat în adâncul lor.

Galatea.

...Și de când vântul răsfiră părul tău alb și lung, trandafirii au înflorit în obraji tăi,... culoarea obrazilor tăi este asemenea cu aceia din obraji Melitei.

Regele.

Frăgezimea umedă a trandafirului abia înflorit pe lângă foile ofilite a vecinului care se vestejește! Tu vezi tot preschimbat în înfățișare a tinereții; fericită cu privirea fermecată, pentru care nu este bătrânețe pe pământ! Melita, apropie fruntea și ochii tăi luminoși, să-i sărute regele moșneag.

Melita.

O rege Bun și Mare, mângâierile tale, îmi sunt ca mângâierile de sus !

Regele.

Spune-mi Melita, tu care taci mai mult decât toate, ai simțit când Aurora trandafirie și-a trecut mâna înflorită pe obrazul tău, dăruindu-ți cu drag culorile-i divine,... sau somnul viclean te-a legănat atât de dulce, încât ai lăsat-o să vie și să treacă fără să ridici pleoapele grele de vis.

Melita.

Dar Tu, o Rege, pututa-i vedeà pe Zeul ascuns ce mânã anii, care zâmbind șiret ți-a prefăcut pe nesimțite barba neagră în barbă albă, dăruindu-i culoarea vârfurilor înalte vecine cu cerul ?

Regele.

O șireată, ca și dânsul, șireată cu zâmbetul dulce... Copii, ce bine-i între voi ! Râsul vostru este seninul vieței ; și strălucirea ochilor voștri este bucuria pământului întreg !

Agavea.

Aș vrea, tată, să-ți fac o cunună de frunze ! — o ! mai puțin frumoasă decât coroana ta adevărată, — și s'o pun în calea vântului zburdalnic ce se joacă cu părul tău de rege, cum s'ar jucă cu iarba moale a câmpului.

Regele (râzând).

Foarte bine ; dar nu tu singură ; duceți-vă voi trei : Agavea care are meșteșugul în vârful degetelor ei subțiri, Galatea care desprinde cu agerime frunzele de pe ramurile lor, și Melita... care să ia cununa împletită din mâinile voastre, și s'o aducă cu dulce surâs să mi-o așeze pe creștet...

Fetele (plecând în fugă).

...Așteaptă câteva clipe.

Gorgea.

Te uiți după ele cum fug, una mai sprintenă de cât alta, vrând să împlinească prin jocul lor glumeața ta poruncă părintească ?

Regele.

Cu câteva vorbe le-am împrăștiat, și ele au fugit încrezătoare ; am vrut să rămân singur cu tine Gorgea mea.

Gorgea.

O tată, ce vrei să-mi spui ?

Regele.

Nu vreau să-ți spui nimic, dar vreau să te întreb. Ți aduci aminte, înainte de a fi plecat Meleagru, aici în grădină eram trei : tu, Melita și eu... Cerul era tot așa de senin ca și acum, și soarele tot atât de strălucitor ; iar tu în mare bucurie, mi-ai spus

ceva de care nu știa nimeni, și despre care nici n'a mai știut nimeni de atunci.

Gorgea.

Da tată, înainte de-a cădea tu bolnav și înainte de a fi plecat Meleagru, îmi pare că-i așa de mult de atunci... O fratele-mi iubit pe unde este oare?... Dintr'o zi în alta îl aștept să vie, și acelaș dor crește în pieptul nostru din ce în ce mai mare. Noi fetele în fiecare zi plecăm vorbind de dânsul, iar când umbra serei se lasă pe pământ, ne găsește în totdeauna pe vârful înaltelor coline vecine cu palatul, de unde ne trimetem privirile în zare, întrebând prin ele locurile mute, dealuri și păduri și câmpii întinse doar vom afla ceva despre el.

Regele.

Copila mea în curând va veni! Lasă-l să lupte și să învingă! Dă-i timp să se întoarcă încununat de glorie!... Și eu eram nerăbdător, și lacrimi dureroase îmi scaldau fără încetare obrajii bătrâni, când simțeam că în apropiere-mi pluteau reci fiorii morții; când mă gândeam că nu-l voi mai vedea pe el, mândria mea..., da, atunci am simțit adâncă jale pân'la capăt.

Gorgea.

Desigur Zeilor de Sus le-a fost milă de atâta suferință, de atâta desnădejde, și prin puterea lor hotărâtoare, viața caldă s'a revărsat din nou asupra ta... Slavă lor!

Regele.

Slavă Zeilor că mă voiu putea bucura văzându-l; ochii mei vor sclipi de bucurie cerească, când îl voiu vedea ivindu-se în depărtata zare, și mâinele mele tremurătoare vor tresări sub plecata sărutare a fiului supus și învingător!

Gorgea.

În ceasul acela tot Calydonul va fi în sărbătoare; toate inimile vor bate ca o singură inimă; și toate gândurile vor fi ca un singur gând! Meleagru va fi domnitor peste toate, chip surâzător și blând, adorat ca acel care a adus mântuirea, înălțat în mii de închipuiri deodată; și din razele de mulțumire ce se vor ridica din sufletele tuturor spre dânsul, i se va înfiripa strălucitoare aureola gloriei.

Regele.

O, bătrân Oeneu, răbdare... răbdare, și clipa aceea va sosi.

Gorgea.

O nu vă scuturați de pe acum voi trandafiri înfloriți; și nu vă împrăștiati mireasma dulce... Așteptați, să întindem covor de proaspete petale, de aici și până în culme, până în zare... Și voi roade coapte nu vă desprindeți de pe acum de pe ramuri îndoite; așteptați să se întindă spre voi mâna cea dorită, mâna învingătoare!

Atunci bucuria mea se va revărsa în raze, ca strălucirea Ta o Soare!

Regele.

Luminătoare raze de senin se vor răspândi pe întreg pământul, și din toți ochii va scânteia fericire, dar mai mult din ochii bătrânului părinte ; și din toate inimile se va înălța în slavă, bucuria, dar ca bucuria bătrânului părinte nu va mai fi alta nici una, căci ea necuprinsă ca marea va fi, și necuprinsă ca cerul.

Gorgea.

O tată, aud vocile lor ce vin până la noi aduse de vânt, și eu n'am răspuns încă întrebărei tale...

Regele.

Mi-ai spus odată că o flacăra tainică a cuprins sufletul copilei dulci și frumoase care a crescut împreună cu voi ; și de atunci nu mi-ai mai spus nimic ; dar inima mea bătrână plină de iubire a început să viseze pentru ei o fericire cum n'a mai fost alta. În aceste zile din urmă, când răul aducător de moarte se îndepărtă de mine, lasam clipele să curgă lin una după alta, legănat de închipuiri duioase de noroc și de lumină...

Gorgea.

...Cum aş vrea să se îplinească tot ce gândești tu, tot ce dorești tu ; gândul tău să fie prevestitor de adevăr și dorința ta să se prefacă în cuib cald de fericire.

Regele.

Și inima mea vroia să te întrebe, căci tu ești mai aproape de dâșii și poți să-mi spui dacă nu este nebunie să visez ceea ce poate nici odată nu se va împlini... Dar de ce să nu se îplinească... Ei sunt tineri și frumoși, și sufletele lor legănate de iubire înclină blând unul spre altul. Ca și mireasma florilor apropiate, care nu e decât una îmbălsămând aerul dulce; ca și cântecul păsărilor din doi copaci alăturați, care voinde să străbată seninul se împreună în senin; ca și mlădierea trestiiilor line care se ating plecându-se spre oglinda limpede a apei... Așa îi simt. Așa îi vreau.

Gorgea.

De-ar fi să fie adevărul tot atât de frumos ca și visul, ce fericire ar fi acea deasupra fericirii muritoare.

Regele.

Tu știi ceva și ții ascuns ceea ce știi!... O, spune-mi, căci tânără ta minte, ar visa mai mult și mai frumos decât a mea, împovărată de vreme; ar învalui lumea întreagă în lumină de poveste; ar înfiripă senine închipuiri strălucitoare, mărețe închipuiri de basm pe un biet fir de adevăr;... dar tu taci!... Desigur vre-o piedică nebănuită a stavilit zborul avântatei porniri; visul tău abia început a fost oprit de-a crește... ori a fost frântă în două luminoasa-i înflorire, și s'a vestejit.

Gorgea.

O tată, lasă dulcile arătări să-ți legene sufletul, ușor; nu te întrebă, cum nu se întreabă floarea ce va face când nu va mai sufla blânda adiere ce-i poartă cu drag parfumul în spre locul dorului ei; lasă visul plutitor să mângâie și să împodobească fruntea ta brăzdată de ani... Nu te uita la mine întrebător, căci nimic nu-ți pot spune!... Poți oare spune ceva când tu însă-ți nu știi nimic?...

Regele.

N'ai cercetat cu blânde vorbe gândul fratelui tău; și sufletu-ți iubitor n'a încercat să pătrundă până în adânc iubirea și dorul sufletului său? căci voi ați crescut în strânsă frăție și ați știut în totdeauna pornirea celuilalt, decând erați abia răsăriți; de când ridicăți ochii spre cer, și abia puteați murmură o tainică rugă neînțeleasă de oameni, — înțeleasă numai de Zei! — Tu trebuie să știi tot firul gândului lui, tu trebuie să știi întreg visul inimei lui, cum frunza care crește lângă frunza, din acelaș mugur al tinerei ramuri, simte în viața-i tremurătoare, tremurul vieței surori.

Gorgea.

O tată, gândul lui îmi este nepătruns, ca nepătrunsul adânc al unei taine. Soarele nu poate vedea în fundul albastrelor mări, căci apele mișcătoare în zbuclium fără sfârșit, turbură limpezimea liniștei lor străvezii; și cuvintele lui, când i-am vorbit, ca valuri turburătoare au fost pentru raza gândului meu. Nici Melita de atunci nu mi-a mai spus nimic; ea ascunde în adâncul inimei, comoara de dor și de vis neîmplinit. Să nu mai vorbim căci ele se întorc...

Regele.

Să nu mai vorbim ca să nu simtă că i-am atins cu vorbe taina scumpă. Nu vreau să-i turbur sufletul, ci doresc ca liniștea odihnitoare ca un balsam divin, să domnească în el neîntreruptă, până când cerul îmi va ascultă ruga, căci plin de iubire eu voi ve-ghea ca fericirea lor să se îplinească. Suflet curat și tu, Gorgea, roagă pe Zei.

Gorgea.

O tată, din adâncul inimei. (Vin fetele râzând cu co-roane de frunze).

Regele.

Câte ramuri au rămas goale în urma jocului vostru sglobiu.

Agavea.

După lunga așteptare ați crede că mâinile noastre nu sunt harnice la împletit, dar priviți... o cunună verde pentru fiecare... Eu am făcut'o pe a ta, tată, — pe a Regelui cea mai frumoasă, și eu vreau s'o așez podoabă părului tău alb.

Regele.

Plec capul înaintea dorinței tale...

Melita.

Și tu, Gorgea, sora mea cea bună, cu priviri adânci și blând cercetătoare, pleacă capul, vreau să încunun părul tău strălucitor cu podoaba proaspătă a pădurei.

Regele.

Nici odată Rege în viața lui n'a avut coroană mai frumoasă!

O arbori bătrâni, care priviți măreți de sus, pe bătrânul Rege, râdeți, râdeți de dânsul... căci eu eram copil când voi erați tineri, și-ați îmbătrânit odată cu mine; iar răsul vostru este o ploaie de stropi de soare, care se cern printre frunzele bătute de vânt,... răsul vostru auriu este răspuns zâmbitor fericirii mele... Unde este Altea?... Unde este Meleagru?... Unde este poporul meu întreg?... O mulțime de oameni vin tăcuți înspre noi, și în fruntea lor, în haine albe, Regina... Văd de aici bucuria care strălucește pe chipul ei frumos; văd flăcări cerești care-i scânteie în privire...

Gorgea.

Ea vine dela templul Zeului Luminei!

Regele.

În ochii mulțimei tăcute lucesc lumini triste, și privirile mulțimei tăcute sunt încărcate de milă!... O de-ar străluci toți ochii ca ochii Reginei mele, pământul ar fi o mare de stele care ar întrece strălucirea cerului senin de noapte.

SCENA III.

(Altea cu suita ei și cu poporul se oprește într'o margine a scenei).

Altea.

Bucură-te Oeneu, și voi toate bucurați-vă!

Regele.

Ce bucurie vrei să ne vestești, aş ghici-o din flăcările ochilor tăi.

Gorgea.

Mi-e frică ca bucuria pe care o vrem, să nu fie cu mult deasupra celei adevărate, precum sunt închipuirile amăgitoare faţă de golul adevăr; precum este măreţia visului nostru, departe de tot ce se perindă, sub ochii muritori!

Altea.

O voi, dela care am aflat, cum de puteţi tăce! O inimă omenească; o inimă mea, cum poţi ţine ascunsă atâta bucurie! Cum nu izbucneşti în strigăt puternic de pe buze, fără voinţă!... Dar nu, nu, vreau să tac;... vreau să aud glasurile voastre repetând ca un ecou spusele poporului... Grăiţi deodată cu toţii ceeace niciodată n'aţi auzit! Spuneţi în cuvinte speranţa pe care aţi ascultat-o până acum, cântând adânc în sufletul vostru!

Melita.

Meleagru se întoarce învingător!

Altea.

Tânărul Rege se întoarce învingător!

Fetele.

O Zei!

Gorgea.

O bucurie cerească, care-mi umple sufletul mai blând și mai presus decât toate mângâierile firei... Și murmurul izvorului, și șoaptele frunzișului, și mlădierea trestiiilor legănate de vânt, toate, toate, erau triste până acum! Dulcea auroră, mâine în zori revărsându-se asupra pământului, va împrăștia mai su-râzătoare neprețuitu-i dar de lumină!...

Regele.

Bătrânețea mea, stai dreaptă, nu te clătina, ca să ții mândră pe culmea anilor tăi aureola de bucurie ce Zeii mi-au trimis'o de sus în nemărginita lor bună-tate! Să fii ca muntele măreț pe care Soarele asfin-țind îl împodobește de raze. Să fii ca blocul imens de stâncă vecin cu cerul, deasupra căruia noaptea își aprinde veghea lumină. Stai dreaptă, o bătrânețea mea, nu te clătina!...

Poporul (cu infinită tristețe).

Bucuria e atât de măreață pe fruntea Ta bătrână, o Rege, încât Zeii însăși văzând'o n'ar îndrăzni s'o turbure! Sufletele noastre tac, și gurile noastre stau mute ca în fața marilor priveliști!

Altea.

O bucurie care te ridici din adâncul inimei mele, crește și te revarsă nemărginită, peste locurile acestea frumoase, care m'au văzut așteptând săptămâni întregi dearândul, cu sufletul plin de nemiloasă grije, și care mi-au hrănit nădejdea cu freamăt lin de frunze, cu duios ciripit de pasări, cu pete mari de lumină lângă

întinderi de umbră adâncă... Dulcea nădejde s'a împlinit; Meleagru se întoarce învingător... Meleagru copilul meu scump, iubit și ajutat de Zei (întorcându-se către mulțime). Tu, mulțime tăcută, vorbește! Cum poți să taci? căci în sufletul tău, bucuria de-ar fi pe jumătate de cum e în sufletul meu, ar trebui să cânti, să te înalți ușoară, deasupra pământului de care ești legată; și din potrivă tu stai cu capul plecat... Care-ți este adâncă tristețe, acum, când ar trebui să te ve-selești?

Mulțimea.

Întreabă Soarele; Întreabă necuprinsul ce învâluie lumea în senin; Întreabă pădurea cea fără de margini! Tu nu ai destulă închipuire, o Regină, să închipui cuprinsul tăcerii noastre! Tu nu ai destulă putere să desprinzi adevărul din tristețea ochilor noștri... (Ei pleacă capul și lăcrămi curg din ochii lor). O Regină, nu ne mai întreabă, căci toate întrebările tale apasă trist și greu, pe inima supușilor tăi! Văzând veselia care-ți cântă pe buze, și care se urcă la cer în imn voios de recunoștință, lăcrămi pe care nu le putem opri, izvorăsc și se arată luminei.

Altea.

În așa zi frumoasă pentru voi, ca și pentru noi, să văd lăcrămi în ochii voștri! O, Eu credeam că bucuria lor se va înalța, în raze adânc scânteetoare, spre taina seninului de sus! Eu credeam că sufletele voastre plutitoare de fericire îmi vor strigă mie Reginei: „O Regină astăzi suntem cu toții frați, căci aceiași fericire domnind în inimile noastre, le înalță și le unește, deasupra pământului, deasupra legilor, deasupra vieții zilelor la fel!

Mulțimea.

Fie-ți teamă de prea marea ta bucurie, o bună Regină a poporului nostru ! Intinsa mare senin liniștită se preschimbă deodată în sbucium cumplit... De s'ar putea ca ochii Tăi din care scânteie divină veselie, să nu fie niciodată întunecați de plânsul amar și greu ! De s'ar putea ca inima tremurătoare de atâta bucurie să fie în veci departe de adevărul îngrozitor.

Altea.

Glasul vostru s'a înălțat în aer, ca să răspândească un fior turburător al păcei care domnea în sufletele noastre... Gândul nu-mi mai este senin, și din adâncul lui se ridică pe rând negre închipuiri... Ați vrut să-mi ascundeți adevărul, spunându-mi că fiul meu cu voința Zeilor a răpus apriga fiară, și poate că el zace scaldat în sânge... Dece vă jucați cu o biată inimă de mamă... Aștept tremurătoare răspunsul vostru... O, fie-vă milă și vorbiți, căci lacrimile viu năvalnice și vor să stingă tot focul divin al bucuriei de o clipă.

Mulțimea.

Ascultă, o Regină, vorbele noastre : Dacă aceasta îți este singurul gând, nu plânge și nu tremură, căci Meleagru fiul Tău și tânărul nostru Rege se întoarce biruitor. — Nu lăsa să se stingă de pe acum veselia Ta fără de margini ; învâluie-ne și pe noi în cuprinsul ei, căci n'am vrea să plângem astăzi, zi de mântuire pentru țara noastră.

Altea.

Atunci de ce mă priviți cu ochi plini de milă; de ce-mi spuneți să mă bucur, când voi îmi ascundeți o taină aducătoare de tristețe? Cum vreți ca bucuria mea să se răspândească peste întreg locul acesta, când se lovește, fragedă rază, de tristele lumini ale ochilor voștri!

O, tainic popor, inima mea ar vreă să creadă pe deplin cuvintele tale, dar cuvintele tale nu se potrivesc cu adâncă plecare a capului tău. Mă duc să văd, mă duc să-mi umplu privirea de încredere și de adevăr!... Strălucirea cărbunelui meu care arde în taina palatului, va strecură tărie în sufletul plin de îndoială (Regina cu suita ei intră în palat).

Mulțimea.

Du-te, o Regină, du-te, și până când umbra nopții nu se va coborî pe pământ, nu ești, căci în curând o priveliște plină de sânge se va ivi aici; — o priveliște plină de sânge care va umplea de fior și dulcea lumină divină. — Cât ești neștiutoare, lasă să curgă lângă focul nestins, lacrimi de bucurie amestecate cu lacrimi de tristă presimțire.

Regele.

O cer, care cuprinzi în nemărginirea Ta, razele privirilor noastre, — raze de adorare pe care pământul le înalță tăriei; — O, cer, lumina Ta este puternică, lumină strălucitoare de soare, lumină de zi care deșteaptă gândul,... și mie mi se pare că împrejurul meu, plutește un vis care m'a prins de pretutindeni în mrejele lui... Trăesc oare aievea? sau cele ce se petrec se strecoară ușor odată cu visul și vor dispărea odată cu el?...

Gorgea.

Mintea noastră este prea slabă... Vino, tată, vino ! Nu te uită de partea mulțimei care ne-a adus neli-niște, căci ea este plecată și tăcută ca o prevestire de rău. Indreaptă-ți pașii slabi spre odaia ta, unde poate mai plutesc și acum tainicile închipuiri izvo-râte din dragoste nestrămutată!... O, sufletul meu, tremură ca frunza bătută de vânt, pradă unui rece fior ! — Vino tată, vino ! Sprijină-te de umărul meu stâng, sub care bate inima plină de iubire pentru acel care nu este aici și care are să vie. Dealungul căei vom merge cu pași înceți, împesurați de acelaș gând, de aceeași singură grije.

Regele.

Veniți toate împrejurul meu, și întovărășiți-mă ca niște albe mărturii ale primăverei, până la jelțul de lângă fereastră... pe urmă plecați și lăsați-mă singur în mijlocul liniștei mari, să-mi torc înainte firul gândului fără să număr clipele... Dacă se va întâmpla ceva rău să veniți să-mi spune-ți, căci binele ar veni repede până la mine... Dar să nu veniți prea ușor ; pașind, să răsune, pasul vostru pe dale, ca să nu tresar cu spaimă când vă voiu vedeă. — Imi voiu îndreptă privirile spre vârful plopilor în freamăt, și freamătul lor blând și dulce, îmi va spune de va fi de bine ; iar de va fi de rău, vor plânge zbuciumați și triști !... (pleacă).

Poporul.

O Rege, pleacă-te sub bătrânețea ta, și fă-ți scut dintr'însa dacă poți, ca să te aperi împotriva durerii ce vine. — După o viață atât de senină, Zeii fără

milă, au vrut să te lovească, tocmai acum, când ți-au împodobit fruntea cu albul nepătat al sfârșitului. Du-că-te pașii tremurători până în fundul liniștit al mă-reței locuințe; și de-ai putea de acolo să nu auzi ni-mic, și să nu vezi nimic; să trăiești senin în neștiința până la asfințitul zilelor tale, fără să te atingă du-rerea. — O plopi înalți, potoliți-vă freamătul, și fa-ceți-l dulce și lin, tremurând abia în șoapte frunzele argintii.

SCENA IV.

Melita (care plecase odată cu Regina vine înapoi și rugătoare se oprește înaintea mulțimei).

O, ajutați-mi să pătrund în taina voastră!

Nu vă fie teamă, cu toate că par a fi ca o tul-pină ce îndată se frânge! Nu, puteți să-mi spuneți; — căci eu nu sunt sora lui, eu sunt străină, și nici un țipăt nu se va ridica în înalt la cea mai grozavă știre!...

Mulțimea.

O, copilă, de ce vrei să știi înaintea tuturor? — Aș-teaptă, și nu vei avea destule lacrimi să plângi, când vor plânge cu toții!... De ce vrei să-ți îndurerezi auzul, ascultând o povestire, vai prea adevărată, de care cerul înșăși e îngrozit!... De ce vrei să-ți pă-tezi sufletul, căci în trista noastră tăcere este o mare pată de sânge. — Nu! Sufletul tău să rămăe curat ca o albă floare legănată de vânt și mângaiată de soare; și în gând nu purtă decât o singură dorință; să rămâi vecinic neștiutoare de ceace vor ști ceilalți în curând! — Fugi, copilă, fugi de aici; căci ce vei

vedea și ce vei auzi, va fi ca o picătură de sânge pe o petală albă de crin, și toată ploaia cerului n'ar mai putea să-i dea iar strălucirea dintâi.

Melita.

Ce mă sfătuiți voi? — Eu nu pot fugi, căci nu sunt ca pasărea care-și găsește pretutindeni calea prin aer; ci sunt legată de locul acesta, ca edera de locul unde s'a prins... Cărbunele dăruit de Parce strălucește cu puterea dintâi... Cum nu vine mânat de dor de părinți, de dor de surori,... și dorul să-i dea putere de zbor, de abia s'atingă pământul cu piciorul ager și sprinten.

Mulțimea.

Vine încet, pătat de sânge; ascunde-te; ferește-te; din calea lui.

Melita (se lasă în genunchi cu ochii la cer).

O cer atotputernic privește cât de mică sunt în colbul pământului. — Ridică-mă în slava Ta pe o rază de senin!...

Mulțimea.

Pleacă, o tânără copilă, pleacă! Privirile pe care acum le înalți să le soarbă seninul, fatal le vei coborî pe pământ. Indreaptă-ți pașii spre un cerc închis de tineri arbori, cari te vor cuprinde cu drag în desimea frunzișului lor. În mijlocul verdelui locaș tu nu vei ști ce e urâtul, căci frunzele împrejur în mii de șoapte, îți vor spune nemaiauzite și fermecate povești; iar ramurile tinere, mlădiindu-se pe rând, te

vor atinge în blândă mângâere. — O Zeiță de Sus, lăsând privirea-i fericită să rățăcească spre lumea muritoare, de te va vedeà, va crede că o nimfă își trăește câteva clipe fugare, scâldată în lumină dulce, în mândru loc plin de susur.

Melita (ridicându-se și vorbindu-și ei).

Ascult... ascult... și mă duc; dar nu ca să mă închid în cerc de verde frunziș... mă duc pe o culme înaltă domnitoare peste zări fără margini, și de acolo ca o albă fluturare îl voiu așteptă,... Îl voiu vedeà de departe,.. îl voiu vedeà cea dintâi — fără ca el să mă vază;... îl voiu lăsa să treacă, fără să mă cunoască; și dacă ochii lui vor fi triști, din ai mei lacrimi vor curge; iar dacă ochii lui vor fi veseli, izvorâ-vor din ai mei raze scânteetoare, purtând fericită solia celor de jos... Iar de nu va veni, de voiu așteptă în zadar, pașii mei nu vor mai coborî niciodată cărarea înverzită, căci pe aceea culme înaltă crește o floare frumoasă aducătoare de somn, o floare fără mireasmă purtătoare de moarte. Adormi-voiu în bătaia vântului, sub razele cerului, fără vis și fără durere. — Voi care mi-ați dat povață, vă ascult și plec. (Pleacă).

Mulțimea.

Du-te, și păsări în cerc zburând deasupra ta să-ți faci cunună; Vântul îndoiaie ușor iarba sub tinerii tăi pași, și florile din calea ta, întorcă-și zâmbitoare fața spre tine, petrecându-te cu dulce surâs. O, copilă cu blânde priviri, ai plecat la timp căci auzim apropiindu-se un zgomot trist de mulțime, și fiori de durere și fiori de groază tremură din nou în ființele noastre.

SCENA V.

(REGINA ȘI FETELE EI).

Altea.

Veniți cu mine, suflete abătute, veniți cu mine încă odată la templu. Cărbunele dăruit de atot temutele mâini arde liniștit ca în totdeauna, și după cum îmi spune poporul fiul meu este biruitor. — Așteptându-l să ne închinăm Zeilor. — Luați coșurile cu flori proaspete pe care zâmbește încă strălucirea Soarelui de azi; să le împrăștiem la picioarele statuei divine.

Gorgea (uitându-se împrejur).

O Mamă, să nu plecăm...

Altea.

De ce ne oprești?

Gorgea.

Lipsește dintre noi Melita! Coșul ei încărcat cu flori tremurătoare rămâne singur la o parte; nici o mână nu se întinde spre el, să-l ridice dela pământ; nici un pas nu se îndreaptă spre el să-l ducă la templu. A dispărut de lângă noi strecurându-se ușoară și tăcută...

Altea.

S'o chemăm! S'o căutăm!

Poporul.

O chemați, o căutați în zadar. Nu de mult ea a plecat singură.

Altea.

Atunci să nu mai pierdem timp... Dar pe drumul pe care tebuie să mergem văd o altă mulțime ce vine spre noi.

Poporul.

O Regină, în zadar te rogi Zeilor, nu mai poți opri cursul celor întâmplate; nu mai poți întoarce înapoi mulțimea care se apropie de Tine, aducătoare de nesfârșită jale.

Altea.

Ei vin cu o targă! Ce este dedesuptul frunzelor verzi?

Poporul.

O Regină, nenorocită Regină, vino singură și vezi, căci de acum nu-ți mai putem ascunde.

Altea.

N'am putere să fac un pas... Cuvintele voastre prevestitoare de rău mi-au stins puterea, ca rezezi picături ce cad pe focul aprins în mijloc de câmp deschis.

Poporul.

Vai! Vai! Nenorocirea a intrat în palatul acesta!

Altea.

Trebue să am tărie... (se duce la targă). Sunt două cadavre sub acest frunziș stufos... O degete pfa-
ceți-vă în furtună și dați-l la o parte... (desvelește ca-
davrele. Fetele își acopăr ochii cu mâinile. Regina căzând în
genunchi) O frații mei...

Poporul.

Vai! Vai!

Altea (în plâns).

O frații mei!

Gorgea.

O mamă adâncită în durere, plânsul tău ne frânge
inima, și lăcrămi curg fără de număr din ochii noștri
în tresărirea sfâșietoare a suspinelor tale. În loc să
plângem pe frații Tăi morți, noi plângem de mila ne-
mărginitei Tale dureri.

Altea (în plâns).

O frații mei!

Gorgea.

O mamă ridică capul adânc plecat durerii.

Altea.

O raze de lumină stinse pe vecie!...

Poporul.

Cine va avea tăria să-i spue adevărul...

Altea.

O lumini ale vieții mele, ați dispărut deodată lăsându-mă în fața a două trupuri reci. Ochii voștri s'au închis pentru întotdeauna fără să-i mai văd, fără să culeg printre lacrimi ultimile lor scânteeri, și gurile voastre au amuțit în vecinica tăcere... Care le-a fost cea din urmă șoaptă? Cel din urmă suspin?... De unde-mi veniți așa?...

Poporul.

O inimă, strânge-te în tăcere! Cine ar putea spune numele aceluia care a omorât!...

Gorgea.

O mamă ridică-te dela pământ, și noi îți vom șterge blând lacrimile care-ți curg pe obraz. Durerea ta este prea mare și puterile noastre sunt prea slabe. Nu te lăsa învinsă pământului. Ascultă ruga inimilor noastre și ridică-te.

Altea.

O Toxeu, o Plexip, nume atât de dulci pentru mine... Umbrele voastre rățesc nenorocite pe marginea întunecatului rău, căci două răni adânci vă sunt deschise în piept... două răni adânci al căror sânge răcit l'am strâns între degetele mele, și l'am spălat și l'am încălzit cu lacrimile mele... Asta este tot ce-mi rămâne din viețile voastre... Niște pete de sânge pe mâna îndurerată!... Ce om fioros mi-a trimes atâta nenorocire... Ucigaș!... huluiit de Zei fie în veci!

Poporul.

Vai! Vai!

Altea.

Unde sunteți furii răzbunătoare?... Veniți! Veniți la strigătul meu, și întindeți-mi dreapta! Din soră blândă prefaceți-mă asemenea vouă...

Poporul.

O cer cum de nu se întunecă seninul tău! cum de nu pălește strălucirea Ta! Sufletele noastre tremură pierdute, căci clipa îngrozitoare se apropie; clipa în care va trebui să rostim numele aceluia iubit de noi.

Altea.

Sunt o biată femeie, sunt slabă și plâng; vai, plâng două vieți scumpe, două suflete pierdute în necuprinsul morții. Nu-mi pot împiedica lacrimile de a curge; dar fiți liniștiți, o frații mei! De nu se va găsi nimeni pe pământ care să vă răzbune eu singură vă voi răzbuna! Ascultați-mi jurământul de dincolo de lumea muritoare...

Poporul (lăsându-se la pământ în fața ei).

Nu jura, o Regină, nu jura!

Altea.

Jur pe apele fluviului infernal.

Poporul.

Vai! Vai!

Altea.

Jur frații mei că nu veți rămâne nerăzbunați... ca umbrele voastre scumpe să-și poată găsi odihna; ca eu singură, adânc învăluită în nenorocire, să plâng liniștită și tristă, cu sufletul neturburat.

(Mulțimea se ridică. Altea către popor). Ați crezut că voiu cădea înecată de lacrimi, înăbușită de durere; — ați crezut că mă voiu lipi de pământ pentru întotdeauna, pentru ca pământul să-mi soarbă căldura odată cu cel din urmă suspin!... Dar nu! Am plâns și m'am ridicat! Ochii mei sunt umezi în cearcăn de tristeță... de acum pot să ascult;... Lovitura cea mare a trecut... Spuneți cine e?... cine e acel care a omorât?...

Poporul.

Ai jurat, Regină, și căința Ta va fi nețarmurită!...

Altea.

Nu!... Gândiți-vă că nu sunt singură... că am un fiu, un fiu iubit pe care-l aștept și care va veni!... Dacă mâna mea va fi prea slabă, nu va fi niciodată prea slab brațul lui! Și jurământul meu se va împlini!... Se va împlini... căci el este iubit de Zei, și sufletul lui e limpede ca lumina zilei, strălucitor ca strălucirea ei!...

Poporul.

Suntem bărbați și lacrimi curg din ochii noștri, o Regină, și asemeni Ție, nu le putem opri!...

Altea.

Il voiu primi cu chipul trist, adânc mahnit ; îl voiu îmbrățișa cu aceste mâini pline de sânge, și sărutarea ce-i voiu pune pe fruntea glorioasă va fi umedă de lacrimi, și lacrimi vor curge neîncetat din ochii mei, în semn de jale pentru voi o frații mei ! Ce va spune el când vă va vedeă întinși fără suflare, cu palide fețe, cu pieptul rănit ?... Gura-i va stă mută și bucuria isbânzei va dispărea din inima lui ca o licărire luminoasă alungată de întunericul morței, și va lăsa arma la pământ, și va îngenuchiă plecat ; iar eu, alături, nemișcată, voiu privi durerea fiului meu ca un ecou tremurător al propriei mele dureri... Vino Meleagre ! Vino fiul meu ! Vino să vezi cât de slabă sunt ; Vino să-mi ajuți și să ne unim în fața durerii, în fața morței...

Poporul.

Vai ! Nenorocită Regină, Vai !

Altea.

Spuneți... Spuneți numele acelu care de două ori a împlântat fierul în inima mea, omorându-mi frații amândoi. Nu mai tremur. Mintea mi s'a limpezit ; vreau să știu.

Poporul.

O Regină, nu vor fi frunze în pădurile pământului câte lacrimi vor pica din ochii tăi, căci acel care a omorât nu este un hain ucigaș cu privirea încrunțată, ci este un tânăr frumos cu ochi luminoși, cu inima bună, cu suflet zeesc ; el este speranța noastră și dragostea Ta !...

Altea.

El... a... omorât ?

Poporul.

...Fără voință... într'o clipă de uitare...

Altea (cu voce stinsă).

El...

Poporul.

Biruind, era lângă dânsul o minunată fecioară, vestită purtătoare de arc, venită din țară străină, și el a vrut să-i facă dar prada ucisă—pentru că ea l'a îndemnat la omor ; — iar frații Tăi o Regină s'au împotrivit ! atunci, vai ! fără să judece, fără să gândească a ridicat brațul și-a lovit de două ori.

Altea.

Eu sunt mama lui... și nu mai sunt mama lui ; nici lacrimi nu mai sunt în ochii mei... Spuneți sclavilor să vie... Regina are că dea o poruncă... Am jurat o frații mei, și vă voi răzbuna... M'audă cerul și pământul, și tresară din adâncuri... Infioară-se umbrele din întuneric și Divinitățile Luminei... Nu veți rămâne nerăzbunați, căci cine alt ar putea să vă răzbune... deschideți gura și vorbiți, în clipa aceasta nimic n'ar fi minune.

Fetele.

O mamă, mamă, ce vrei să faci ?

Altea (privind împrejur la sclavii cari așteptau porunca).

Sclavii toți s'au strâns împrejurul meu... Vorbește Altea... Vorbește mamă... Vorbește sora îndurerată... dă poruncă pentru moartea fiului tău; dă poruncă pentru răzbunarea fraților tăi!... Ce cuvinte cad de pe buzele mele... Auziți voi din mulțime!... Auziți sclavi fără voință... Auziți copile tremurătoare... și picioarele voastre nu se clatină și nu-și pierd puterea...

Fetele.

O mamă, o mamă ce vrei să faci?

Altea.

O cer, eu trebuie să vorbesc și Tu să mă blestemi din înalt, căci niciodată o gură de mamă nu a spus și nu va spune, ceea ce voi spune eu acum... Poruncește Regina... poruncește. Nu pot!... nu pot... Inima mi se strânge... și cuvintele mi se opresc în piept... O frați scumpi... O umbre nenorocite, ertați-mi, ertați-mi slăbiciunea... Știu ce trebuie să fac... Nu vă îndoșiți de mine... nu vă îndoșiți de iubirea mea... Acum mai mult decât oricând vă voi da dovadă, smulgându-mi singură inima din piept, și jertfind'o vouă și dreptăței... Voi sclavi orbi, căci numai voi puteți să-mi împliniți porunca — ridicați un rug în fața mea și-aprindeți flăcări... Și voi fragede surori, cu ochii plini de lacrimi, cu sufletul tremurând, duceți-vă în fundul palatului la focul ce a fost vecinic aprins, și aduceți cărbunele păstrător de viață și aducător de moarte... El trebuie să moară!... și Zeii ar spune-o, și toate legile, și toate glasurile de

pe pământ de-ar glăsui deodată... El trebuie să moară pentru că a omorât, și moartea prin moarte se ispășește...

Gorgea.

Nu, mamă, Nu! Ce inimă ai?... Unde ești tu acea atât de blândă?... Unde ești tu acea atât de bună!... Iartă-ne mamă, dar mâinile noastre nu pot să-ți îplinească porunca — și nimeni n'ar putea să-ți-o îplinească... Omoară-ne la picioarele tale, ca pe niște gingașe și nevinovate vieți... Ca frunzele palide, gata să se desprindă de creangă la vântul de toamnă, noi suntem în fața ta, lipsite de putere;... Trimite-ne umbre la locașul de întuneric, și crima nu va fi atât de mare ca aceea pe care vrei s'o faci... Ai milă!... Întreabă-ți inima... întreab'o tăcută... Și ascultă răspunsul, divinul răspuns al inimei tale...

Altea.

Vai! Intrucât sunteți voi vinovate ca să vă pedepsesc atât de crud!... rămâneți aici copile iubitoare... Eu, eu singură trebuie să mă duc acolo unde am stat o viață întreagă... Unde mi-au curs zilele senine, cari trebuie să se sfârșească în chip cumplit... O Fiul meu!... O inima mea!... Dar ce vorbești tu gură nebună când ochii privesc pe frații cei morți!... Câteva clipe... îngăduiți-mi câteva clipe o frații mei, și veți tresări în inima pământului de îngrozitoarea jertfă!... (Intră în palat).

Gorgea (face câțiva pași după dansa).

O mamă ascultă, strigătul nostru și întoarce-te;... vino înapoi cu mâinile goale... De ce nu ascuți în-

demnul inimei tale, și nici nu vrei să simți lacrimile care-ți curg fierbinți pe obraz?... O mamă, vai, dacă vre-o Divinitate infernală, îți va împinge mâna la crimă, cum vei mai privi lumina limpede și dulce, iubitoare de nevinovăție?...

O Zei înfrățiți, copiii ai Latonei, aruncați privirea asupra casei noastre, și cu suflul divin, sfătuitor atotputernic, întoarceți gândul nenorocit al mamei ră-tăcite... Opriți mâna ce până acum a păstrat viața, opriți-o de a făptui o crimă atât de neagră care va înecă pe veci în lacrimi casa lui Oeneu.

Agavea.

Nădejdea apune ca o stea de noapte; lacrimile noastre nu curg în zadar, căci iată-o, vine cu pas hotărât, aducând în mână ramura aprinsă coborâtă din cer pe pământ...

Fetele.

Vai nouă! Vai nouă!

Altea (se oprește în fața flăcărilor. Sclavii au îndeplinit porunca).

Flăcări mistuitoare se înalță la cer... O mâini de sclavi prea ascultătoare!... Iubirea de mamă îmi strigă nebună... Cine-mi va da putere s'o înving!... Eu singură să arunc în foc lemnul divin, cărbunele aprins... O Meleagre vino! Vino învingător... Domnia Calydonului te așteaptă... și tatăl tău, și mama ta, și surorile toate cu chip înflorit... și toți nu au în inimă pentru tine decât iubire... nemărginită iubire... Unde ești?... pe ce cărări ai întârziat?... În mâna mea li-cărește viața ta scumpă încredințată mie... Unde ești o fiul meu?... Vai, vai, eu nu pot vorbi astfel...

Gorgea.

O mamă, ascultă mereu divina cuvântare a inimei... Odată cu picurarea cuvintelor tale, o blândă ușurare se coboară în piepturile noastre... Fie prea mărită întoarcerea gândului tău!... Fie prea-mărit îndemnul ceresc care învinge în sufletul tău!...

Altea.

Ucigaș... rănilor adânci din pieptul fraților mei vorbesc... fiul meu... ești ucigaș... Ochii mei să nu te mai vadă... (Se apropie de flăcări și vrea să arunce lemnul).

Fetele (strigă cu durere).

Nu! mamă, nu!

Altea.

Veți avea odihnă —, umbre străvezii; veți avea odihnă —, căci odihna voastră este mare ca vecia, pe când cărbunele acesta tot se va stinge odată, și iubirea mea deacum tot va pieri odată... Ertăți surorei voastre, că vrând să vă răzbune mâna ei tremură... Eu i-am dat viață,... și eu îi voi da moarte! Meleagre! Meleagre! Ucigaș al fraților mei!... Flăcările pământului cer prada divină; mori fiul meu!

Gorgea.

O mamă oprește-ți mâna! Jertfește-ne pe noi, răz-bună în acest fel moartea fraților tăi, și Meleagru va fi nespus de crud lovit! Ascultă-ne ruga, o mamă, și tu vei fi cu inima liniștită, păstrând în amintire bucuria senină, cu care am vrut să murim; — căci

în ultima clipă, vei vedea în ochii noștri raze de mulțumire eternă... Scapă viața fiului tău!... Noi toată murim pentru dânsul!...

Altea.

O frații mei, strigați-mi, de acolo, de sub pământ să mă înfior, să înebunesc, căci numai nebună aș putea să vă răzbun;... Am jurat, și știu că trebuie, și inima-mi spune că „da“;... dar toată ființa mi se răzvrătește, și în momentul suprem mâna îmi cade fără putere... ...Puteri necunoscute, puteri oarbe — dați mișcare brațului meu... Eu însu-mi voiui pieri răpusă de durere... mă voiui stinge odată cu dânsul...

Gorgea.

O mamă, mamă; nu-l pierde și nu te pierde...

Altea.

Umbră urâtă de celelalte umbre, o frați iubiți și voi mă veți urî... dar nu pot face altfel... Ucigaș... ucigaș... O! nebunie îmi răpești mintea și-mi întunecă sufletul... Mori fiul meu căci ești vinovat... Nu vreau să trăești pătat de sânge... Mă înfior în fața crimei Tale... Infioară-se pământul întreg de crima mea, adânc zguduit de cruda dreptate (aruncă lemnul cu cărbunele în foc și cade învinsă de luptă grea).

Fetele.

O crudă mamă, ce-ai făcut?...

Poporul.

Vai! Vai!

Fetele.

In flăcări înalte s'a pierdut ramura divină...

Poporul.

Vai! Vai!

Fetele.

Noi nu mai avem frate și Calydonul nu mai are tânăr Rege.

Poporul.

Vai! Vai!

Altea (ridicându-se dela pământ, își acopere ochii cu mâinele).

O umbră de infern mă înconjoară... Unde sunt frații mei?... Unde e fiul meu?... Singură, singură, mai întunecată decât toți, eu plâng pe marginea Sty-sului și nimeni nu are milă de mine!... Vai nenorocită ce-am făcut?

Fetele.

Ne-ai cufundat pe toți în jale adâncă. — O mamă nu mai plânge, căci singură ai vrut... Vino, mai bine, vino, și cu mâna-ți pătată de sânge împlântă în pieptul nostru un fier ucigător. — Acum ar fi zadarnică mila. — Apropie-te de cele născute din sângele tău, și nime-cește mărturiile vieții tale pe pământ.

Poporul.

Nu vor mai fi ochi senini în țara noastră, și nu va mai fi zâmbet. Toate chipurile se vor întrista, și din piepturile* tuturor se vor ridica în aer, rând pe rând, suspine grele... Iar râurile noastre toate vor curge în plâns de jale, și apele Evenusului purtătoare de surâs pe fiecare undă, vor trece deacum la vale cenușii și triste. — Vai! Copii de curând născuți vor fi scăldați în lacrimi. — Mai fericiți acei cari coboară în infern, căci nădejdea noastră s'a dus; și fără nădejde, pământul e mai trist decât infernul.

Fetele.

Sub ochii noștri flăcările se sting... Viața Ta s'a înălțat în lumină, o frate iubit!... Dar noi ne întrebăm pe ce cărări singuratece și îndepărtate te-a cuprins moartea cea rece!... De ce să mai stăm lângă acest rug care în curând se va răci... Ce căi să semănăm cu lacrimi, cu zadarnice lacrimi?... Incotro să ne îndreptăm trista speranță a desnădăjduitei noastre revederi?...

Altea.

Copilele mele; copilele mele! Nu e nimeni împrejur care să-mi fie aproape... numai voi... Nu mă lăsați în desnădejde... Toată lumea fuge de mine... O nebănuită luptă! nebănuită durere... — Nu vă depărtați. — Veniți lângă mine... Veniți să ador în Voi, nevinovăția strălucitoare în lacrimi...

Gorgea.

Tu ai vrut să fii singură, o mamă! De vrei să ne prefaci în umbre îngenunchem supuse. Apropie-te și

lovește, ca să alungi durerea din piepturile noastre. — Noi nu ne-om plânge, ci-ți vom mulțumi, și lumea întreagă ce va mai putea spune?... În fața crimei tale nimeni nu găsește cuvânt...

Altea.

O, Nenorocită!... Nenorocită!... Numai furiile infernului se adună împrejurul meu;... numai ele mă privesc fără groază!...

Gorgea.

Noi ne ducem să ne căutăm fratele mort, să ne batem pieptul, să dăm pradă vântului sălbatic poadoaba smulsă capului nostru, căci totul, totul este zadarnic... (Cerul s'a întunecat Furtună. Tunete).

Altea.

O cer revarsă-ți asupra mea, mânia toată, — căci n'am cuvânt să mă numesc; apoi redă iar lumii albastrul nepătat, și șterge din mintea tuturor neagra mea amintire, și fapta-mi îngrozitoare, cufundă-se odată cu mine în întunericul pământului... În fundul palatului, la loc de durere, — o Furii Infernale lăsați-mă să trec... (Chinuită de durere și de remușcare intră în palat).

Poporul.

Vai! Vai! o Regină! Singură ai aruncat nenorocirea asupra casei Tale și asupra țării Tale... Singură ne-ai stins speranța... și Singură ți-ai omorât dragostea. — Cuprinși de adâncă durere, privim la durerea Ta...

Gorgea.

Pământul s'a întunecat... Indură-se o sclipire a văzduhului să ne arate trista cale adevărată... O lăcrămi ale cerului, lăcrămi limpezi de neagră furtună amestecați-vă cu lăcrămile noastre...

SCENA VI.**Vocea Atalantei.**

Veniți veniți, voi care vorbiți în apropiere; oricine a-ți fi, sclavi sau copii de rege...

Fetele.

O voce ne chiamă, și strigătul ei ne cutremură durerea !...

Vocea Atalantei.

Vai! Toți acei cari locuiesc aici se vor închină adânc în fața morței!... Nu pot purta singură povara grea... Veniți oricine ați fi, sclavi sau copii de rege. Veniți, veniți să-mi dați ajutor...

Fetele.

O voce ne cheamă; prin plânsul arborilor îndoși de vânt, tremurul ei a pătruns în inimile noastre. Veniți... Veniți să-i ajutăm (se duc, și câțiva oameni din mulțime).

Poporul.

O gingașe făpturi, crescute sub înveliș senin de glorie și de iubire, pasul vostru se îndreaptă pe trista

cale ce doreați!... Frumoasă fecioară din țară străină,
rază luminoasă rătăcitoare prin negre păduri, iat'o...
iat'o... ea ține frâul unui cal... și pe cal, vai! trupul
tânărului Rege mort...

Vocea Atalantei.

Ajutați-mi să'l duc până la palatul unde a vrut să
ajungă...

Strigătul surorilor.

Meleagru... Fratele nostru... mort... mort... (și aduc
pe scenă).

Poporul.

O durere! O sfâșietoare întâlnire pe cărarea adesea
străbătută împreună de frate și de surori...

Gorgea.

Lăsați-l aici pe nisipul curat, departe, de întune-
ricul locuinței regești... Lăcrămile noastre să-i cadă
pe obraz, și vântul sălbatic să-l mângâie în fugă...
o frate!... o frate!... (cad în genunchi lângă el).

Atalanta.

Voi care mi-ați venit în cale, ca trei umbre de du-
rere, voi sunteți surorile lui?...

Fetele.

Noi, nenorocite, da, noi suntem surorile lui...

Atalanta.

Cuprins de presimțiri reci de moarte, pe voi doria să vă vadă, pe voi și pe părinții lui... (vântul suflă puternic).

Fetele (plângând).

Vai! Vai!

Atalanta.

Și nu eram departe, când trupul lui s'a îndoit ca o tulpină ce se frânge, și viața lui s'a stins sub ochii mei...

Fetele.

Vai, și sub ochii noștri, vai!

Atalanta.

Vă spun vouă, să auziți prin plâns dorința lui...

Gorgea.

Picture lin cuvintele tale, ca un dor ce adie de dincolo de lume... O frate!... O frate... care poate fi dorul tău din urmă?... Spune! Spune!

Atalanta.

Intr'o poiană din pădurea cea neatinsă de mână de om odihnește Anceu; să nu-l despărțiți de dânsul...

Gorgea.

S'a dus și Anceu... S'au dus amândoi!... O fii în veci iubită de Zei, tu care ai adus până la noi cea din urmă dorință a lui... Tu care i-ai sprijinit capul cu milă, și care nu l'ai lăsat să închidă ochii, fără să audă o șoptă blândă înainte de moarte... O, fii în veci iubită de Zei!...

Regele (eșind din palat).

Toți m'au uitat în zbuciumul furtunei... Unde sunteți voi flori de soare?... Unde sunteți frumuseți înflorite? Unde sunteți frumuseți pieritoare?

Poporul.

Vai! Vai! Copile crud lovite, întoarceți fețele în plâns, către ușa cea regească; îndreptați puterile voastre sovăitoare, ca să sprijiniți durerea adâncă a bătrâneței.

Fetele (când îl văd pe Rege venind, se pleacă în genunchi în fața lui și nu-l lasă să înainteze).

O Tată! Tată...

Regele.

Plopîi înalți se frâng în furtună;... lăsați-mă să trec.

Fetele.

Vai nouă! Vai nouă!

Regele.

Pe cine au adus acolo fără viață, când firea întreagă se frământă cântând sub vijelie? O fulger cesc luminează mai tare!... (La lumina unui fulger vede și strigă plângând). Nu, nu, nu, nu...

Fetele.

Vai nouă! Vai nouă!

Regele.

Nu! Nu! Fiul meu trăește!... Cine crede cum că ar fi mort?... Nu vă mai uitați într'acolo... este o arătare... este o cumplită arătare pe care Zeii dușmani au trimis'o aici... Să-i rugăm... să-i rugăm s'o îndepărteze... (Își întoarce privirea în altă parte și vede venind doi oameni cari aduc ceva alb pe brațe). Ce oameni vin cu fețele plecate, și ce aduc pe brațele lor atât de alb, ca o albă fluturare în neagra furtună...

Fetele (plângând la picioarele lui).

O tată! O tată!

Regele.

Nu plângeți, că el trăește... E un basm, e o poveste!... Ce aduc oamenii triști, atât de ușor și atât de alb?... (Doi oameni vin aducând corpul Melitei).

Fetele (ridicându-se dela picioarele Regelui).

Melita... Melita!... O umbră și tu?...

VERIFICAT
2007

Regele (uitându-se de aproape la dânsa).

Este ea ; da, este ea !

Fetele.

Vai ! Vai !

Regele (mângâind'o blând cu mintea rătăcită).

Tu chip frumos, cu ochii închiși... Dați-mi-o mie s'o învălui în dragostea mea (o ia în brațe). Ea nu este umbră... ce spuneți voi? Și nici el nu e umbră (o așează lângă Meleagru) Aici este locul ei.. Acum sunt amândoi.... înalți și tineri și frumoși... Pe cine aș fi vrut să chem?... Am rămas oare singur pe lume?... A nu !... Chemați pe Regina.. chemați-o de grabă !... Unde poate fi ea acum, de nu-i aici alături de mine să-i vază?

O sclavă (vine din palat și îngenuche pe prag).

În fundul palatului Regina e moartă.

Regele (cade în genunchi lângă tinerii morți).

Am rămas singur pe pământ... (Uitându-se la Melita și la Meleagru). Și sunt în fața visului meu... O unde ești tu visul meu?... (Cade plângând cu fața la pământ).

Ceialți.

Vai ! Vai !

